

ISSN 1857-0798

NOI

REVISTĂ PENTRU COPII ȘI ADOLESCENȚI

ÎNVINGĂTORUL

Cristina GHERȚA, 10 ani
Centrul de Creație pentru Copii Speranța, Soroca

Te rog să prețuiești părinții,
Să-i ocrotești și să-i iubești mereu,
Să te comporti cu ei precum cu sfinții,
Căci fără ei pe lume-ți va fi greu.

pag. 1-5

Menirea sportivilor este de a contribui la formarea imaginii statului în lume, alături de oamenii de creație, care promovează cultura noastră pe arena internațională.

pag. 14-15

L-a curățat ușor cu mănușa ca pe o bijuterie și, după câteva eforturi, lama s-a lăsat închisă. A mai tras o privire spre el și l-a dosit în rucsac.

pag. 28, 31

Ajungând la școală, nu mai aveam nevoie ca părinții să-mi amintească să deschid cartea, deoarece această activitate devenise instinctivă.

pag. 32

februarie
2, 2017

ÎȚI AMINTEȘTI

Îți amintești, mai ieri eram copii,
Pe prispa casei bătrânești,
Ca îngerii, vioi de bucurii,
Noi ascultam frumoasele povești.

Îți amintești, amice, -ți amintești
Cum ne jucam prin ploaie și ninsoare
Și toamna des priveam pe la ferești
Cum frunza-și schimbă-a ei culoare.

Îți amintești, mai ieri eram copii
Și ne temeam de tunetul de afară,
Cum desenam pe coloratele hârtii
Un vis frumos de vară.

Îți amintești, tu, oare-ți amintești
Cum la urechi cireșe atârnăm
Și, ca-ntr-un joc de-a baba oarba,
Printre livezi ne căutam.

Maria BANARI, 14 ani
Cioburciu, Ștefan-Vodă

DUPĂ ORA DE MATEMATICĂ

Valerie VOLONTIR

GUSTĂM DIN IARNĂ

Marinela LUNGU (Fălești). Eseul *Ridurile* continuă seria de eseuri poetice cu inflexiuni filozofice, care te fac să meditezi, să participe la actul gândirii și să încerci să-ți schimbi perspectiva și atitudinea față de unele lucruri. Felicitări!

Maria BANARI, 14 ani (Cioburciu, Ștefan-Vodă). Dincolo de unele stângăcii de expresie, impresionarea decupările vii din realitate, entuziasmul și sinceritatea formulărilor. Este câmp de lucru pe această temă!

Cătălina DAVID (Bardar, Ialoveni). Dispută dintre realitate și lumea virtuală, care se impune tot mai insistent este una care merită toată atenția. Ai reușit să surprinzi unele aspecte. Merită să revii.

Victoria REVENCU, cl. a V-a (Cobani, Glodeni). Doar *Gustăm din toamnă*.

Mirela ANTON, cl. a VII-a (Cobani, Glodeni). Veșnica problemă a trecerii irecuperabile a timpului,

lui, în viziunea ta, apare oarecum palpabilă și ușor de soluționat. Încearcă să abordezi și alte subiecte.

Bianca SCURTUL, 13 ani (Chișinău). Frumoasă *Legenda fulgului de nea*. Scrisă cursiv. Succes în continuare.

Lucrări interesante, dar care mai necesită efort pentru a fi publicate, ne-au trimis **Maria VULPE, Felicia MANOLE, cl. a VI-a (Breanova, Orhei), Dumitrița LUCHIN, cl. a V-a (Cobani, Glodeni), Vlad STRATU, cl. a VI-a (Scăieni, Dondușeni), Ecaterina CARP, 13 ani (Târnova, Dondușeni), Maria-Elena LIVIȚCHI (Orhei) și Corneliu CORNEA, cl. a V-a (Bumbăta, Ungheni)**.

Nu numim autorii cu lucrări ocasionale sau modeste, totodată, sfătuindu-i să insiste și să revină.

Vă dorește inspirație și succes

Leo BORDEIANU

LÂNGĂ PĂRINTI

Lângă ei copilăria e mai colorată,
E mai verde iarba pe câmpii.
Lângă părinti nu plângem niciodată,
Suntem mai veseli, mai zglobii.

La părinti se întorc mereu copiii,
Indiferent de vîrstă, orișicând.
Atâtă timp cât mama-i vie
Suntem cei mai bogăți de pe pământ.

Atâtă timp cât tata ne trăiește,
Sunt mai puțini dușmani pe lângă noi.
Alături când familia ne este,
Suntem mai împăcați și mai vioi.

Te rog să prețuiești părinții,
Să-i ocrotești și să-i iubești mereu,
Să te comporti cu ei precum cu sfinții,
Căci fără ei pe lume-ți va fi greu.

Ruslana CABURGAN, 15 ani
Cioburciu, Ștefan-Vodă

STANDARD

Din streșini cad iar picături de ploaie.
Te mai gândești la visul tău?
E parc-un gând pe care
Doar eu
Și tu
Îl mai avem.
Un vis sibilic, halucinant,
Venit din marile pătrunderi ne-nțelese de-omenire.
E din străfundul cel pe care
Doar tu
Și eu
Îl mai vedem.
Dar tu rămâi standard.

Privești la el,
La cel pe care nu îl înțelegi,
Privești la locul sigilat de stele
În taina nepătrunsă de veșmânt,
Privești prin ochiul lumii mele,
Iar ochiul tău rămâne-nchis.
Te-ai izolat de sine, de ființă,
Ai devenit un sibarit cu Afrodită,
Tabula rasa viața și-ai făcut-o
Și și-o pictezi din nou
În negru.

Irina DIACONU, cl. a X-a
L. T. V. Alecsandri, Ungheni

GUSTĂM DIN TOAMNĂ

Amurg de toamnă.
Mai frig, mai frumos.
Uluiti de stele fără număr,
Rostind cuvinte fără rost,
Gustăm puțin câte puțin din
toamnă.

Victoria REVENCU, cl. a V-a
Cobani, Glodeni

DOR DE MAMĂ

Pe o ramură de nuc,
Jalnic cântă un pui de cuc
Si are sufletu-ntristat:
De el mama a uitat.
Si-a plecat în țări străine,
E sărmă, n-are pe nimeni.
- Pui de cuc, tu nu mai plângă,
Inimioara nu mi-o frângă,
Că și-a mea mamă-i plecată
Într-o țară-ndepărtată.

Ariana JALBĂ, cl. a VII-a
Obreja Veche, Fălești

REALITATE VS INTERNET

Lumea azi e o lume nouă,
Schimbătă de internet,
Site-uri și poze obscene –
Nimic nu mai e decent!

Totul devine absurd,
Prostesc și plin de iluzii.
Audi totul că un surd,
Realitatea nu mai este!

Chiar nu mai e realitate,
Necunoscuții își fac dreptatea
Prin conversații hilare,
Ce par că îți ascund singurătatea.

Stăm cu nasu-n telefon,
Siguranța e un joc
Bazat pe o parolă,
E doar un joc de noroc.

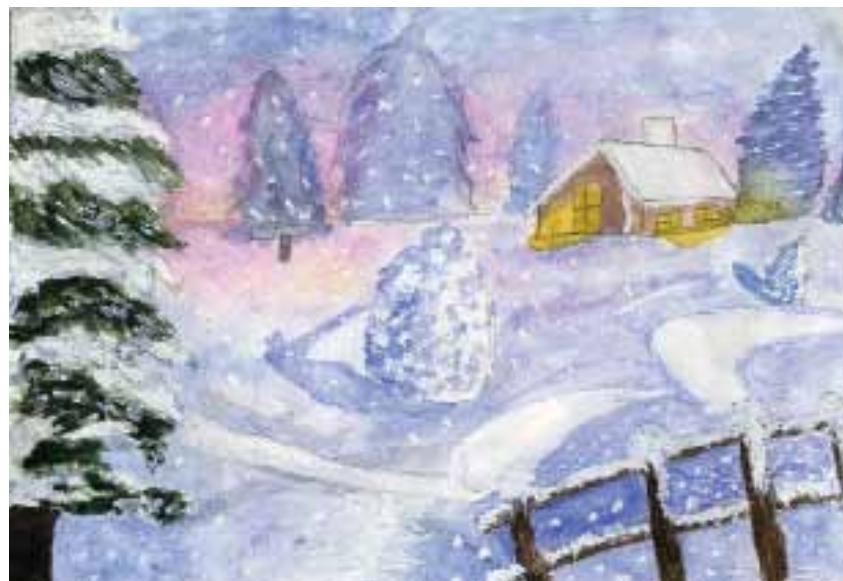
Un joc, mult prea ușor
Cu scop vizibil, dar neînțeles.
Facem parte dintr-un cor,
Cor de sclavi fără acces,

Fără acces la realitatea
Ascunsă după ecrane.
Palma virtuală distrus
Lucrurile cu adevărat umane!!!

Cătălina DAVID
Bardar, Ialoveni

STĂPÂNUŁ

NINSOARE NEAȘTEPTATĂ

Anc GRIB, cl. a VII-a
Gimnaziul Stefan cel Mare, Mihailovca, Cimișlia
Cristina CODA, cl. a VII-a
Puhoi, Ialoveni

ETERNĂ SUFERINȚĂ

Eternă-i suferință, mereu o port cu mine,
Când țipătu-mi zvâcnită ca sabia la cer
Si iar audi prin visuri cum treaz se zbate-n vine,
Un viitor aprins, cu zâmbet și mister.

Eternă-i suferință, de amintiri bătrână,
Acasă mi-e ca pernă, la școală – un țipăt greu
Ce iar l-audi prin visuri cum treaz se zbate-n vine,
Și-l rog să răsfoiască din nou trecutul meu.

Azi rugă de iertare rostesc de dimineață,
Si cred că în zadar, căci și ierta e greu.
Eternă e chinul nostru, eternă e durerea.
Eternă-i suferință și n-am ce-i face eu!

Gabriela CREȚU, cl. a IX-a
Ciuciulea, Glodeni

RIDURILE

Nu mai numărați ridurile celor de lângă voi. Nu mai priviți cu atâtă descumpărare cum părul începe să încărunțească, iar ridurile să se înțelească. Nu mai priviți atât de minuțios imperfecțiunile chipului și nu considerați că un om este un trup. El este, de fapt, sufletul viu ce trăiește în acest trup. Ridurile nu constituie un defect și ele nu urătesc omul. Ceea ce-l face cu adevărat urât este atitudinea lui față de cei din jur, modul în care vorbește, acționează și se manifestă. Adevăratul chip i se poate desluși doar prin prisma faptelor.

Încercați să nu vedeți doar asprimea măinilor, ci și munca la care au fost supuse. Nu priviți cearcănele adânci de sub ochi, ci lumina din ei. Nu vă uitați cu dezgust la părul cărunt și chipul ridat, ci cu încântare la sufletul călduros, bland și înțeleghetor care emană bunăvoiță și oferă sprijin!

Fiecare rid e o poveste scrisă pe piele. Noi, cei prea grăbiți, nu suntem în stare să-o citim, căci îl luăm în derâdere și ne ferim de cei ridăți, de parcă am uitat că vom ajunge la fel... Priviți-i cu ochii înimi și veți descoperi că adevărată frumusețe nu moare, ci, din contra, înflorește! Priviți înăuntru lor! Priviți duioșia care o au în priviri și în gesturi. Admirați-le înțelepciunea, răbdarea, cumpătarea. Adevărată vârstă a omului nu e cea cronologică, ci sufletească. Omul nu e Tânăr când are un chip perfect (machiat și grimat) și bătrân atunci când ridurile încep să-i brăzdeze față.

Ridurile nu înseamnă demodare, bătrânețe sau urătenie, ci locul unde a existat o lacrimă uscată de-un zâmbet, un râs sufoctat de-un plâns, o suferință urmată de-o bucurie... Semnele de pe mâini nu înseamnă neîngrijire, ci totalitatea experiențelor prin care au rămas marcate, munca ce și-a lăsat amprenta sau poate chiar lipsa unei mânăgâieri la timpul cuvenit... Părul cărunt nu înseamnă îmbătrânire prin care tot ce e mai frumos se duce, ci o ninsoare prin care albul Cerului se completează cu firele de păr ale omului și-l ninge, binecuvântându-l cu această culoare a purității ce semnifică Eternitatea – albul în care-l regăsim până și pe Dumnezeu!

Omul frumos sufletește e frumos în orice ipostază. Dar, mai ales, în ochii care-l privesc cu inimă! Nu uitați: timpul îi poate fură omului ceva din exteriorul lui, dar niciodată din interior.

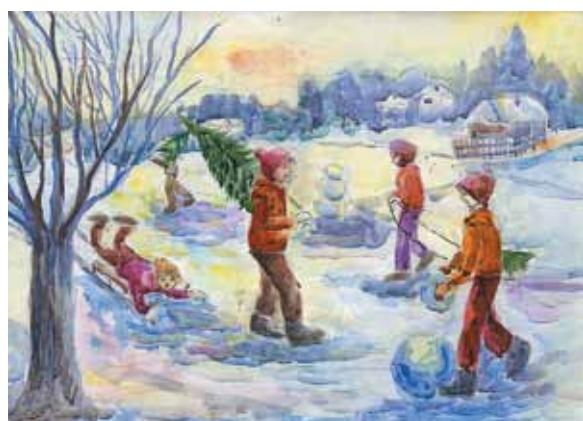
Marinela LUNGU, 17 ani
L. T. Ion Creangă, Fălești

PUTEREA CUVÂNTULUI

La început a fost cuvântul. Dacă nu ar exista cuvântul, nu am cunoaște adevărată valoare a omului. Necuvântătoarele litere, combinate într-o manieră specifică, dau naștere la mii de cuvinte. Mintea noastră, a oricărui om, este ca o hartă. Ar trebui să găsim cuvintele potrivite ca să avem o vorbire plăcută, ce ar înălța o persoană, și nu ar jigni-o. În puterea cuvântului se acund mii de învățături, mii de povește, de trăiri. În urma dansului literelor, se naște cuvântul. Datorită cuvintelor respirăm azi iubire și prietenie. Însă nu toate cuvintele clădesc, unele strivesc. Noi suntem purtătorii cuvântului, de aceea ar trebui să fim stăpâni lui. Depinde de noi cum îl folosim. Alinăm inimi, încurajăm sau sădim suferință în suflete?

Cuvintele pe care le rostим zi de zi reflectă personalitatea noastră. Mi-e sfânt cuvântul, e un dar nemeritat. Cuvântul este arta prin care noi trăim și arta pe care Dumnezeu a creat-o din iubire.

Rosa LUPAN, cl. a X-a
Colibași, Cahul

Ocupații DIFERITE

Ionelă OPREA, 14 ani
Chișinău, Telenesti

BUCURIILE IERNII

Tatiana OSTAP, 11 ani
Centrul de Creație și Elevilor
Ciocârlia, Anenii Noi

LEGENDA FULGULUI DE NEA

Demult, când Dumnezeu de-abia inventase lumea, încă nu existau cele patru anotimpuri. Soarele lucea mereu binevoitor pe bolta senină scăldând în razele sale jucăușe pământul. Ploua rareori, picăturile cădeau cu blândețe ștergând orice urmă de tristețe.

Dar într-o zi, soarele deveni mai palid și mai tăcut. Abia dacă încălzea pământul și se ascundea din ce în ce mai des după turmele sălbaticice de nori care colindau pe cer asemenea unor copii năstrușnici dormici să facă năzbâtii.

Oamenii începură să se simtă și ei măhniti văzând cum luminosul lor astru își pierdea din frumusețe.

Intr-un sfârșit, simțindu-se sleit de puteri, acesta se adresă ostenit cerului:

— Regret că trebuie să o fac, dar osteneala mă cuprinde în ghearele sale nemiloase... Voi pleca pentru o vreme, dar promit că mă voi întoarce.

— Deodată însă, bolta cerească începu să verse lacrimi mici, albe și gingășe asemenea unor stelute de cristal, care cădeau liniștite pretutindeni. Scăpeau ca diamantele, iar în acea clipă, cerul părea un candelabru divin.

— Magie! rosti unul dintre bărbații care priveau uimiți spre zarea cenusie.

— Fulgi! strigă unul dintre copiii care alergau entuziasmati.

De atunci, în fiecare an, când începe să se simtă obosit, soarele pleacă pentru o perioadă, lăsând însă în urma sa o droaie de fulgi care au menirea să le readucă oamenilor zâmbetul pe buze.

Bianca SCURTUL, 13 ani
L. T. L. Deleanu, Chișinău

ALEE ÎN IARNĂ

Selinia CEBAN, 9 ani
Școala de Arte Coșnița, Dubăsari

HOGEAGURI FUMEGÂND

Mariană PLEȘCA, cl. a VI-a
L. T. M. Viteazul, Hâncești

VIATĂ

Viată e o clepsidră prin care se scurg melancolic clipele, e o enigmă revărsată în pustiu, e o taină ce dezvăluie miezul marilor adevăruri. Ea e un cu-făr plin de mister, scăldat într-o pace de plumb, presărat cu roua iubirii. Viața este îmbătătorul parfum în care se îneacă Universul. Ea e speranța trandafirului încă neînflorit, iar noi, oamenii, suntem petalele ce dăm culoare vieții, ce scăldăm Universul în cântece melodioase și poezii profunde. Suntem oameni, deținem o viață ce pălpăie-n lumina unui vis și care ne toarnă în suflet marea sărbătoare a armoniilor din cer. Inima noastră e un depozit al iubirii infinite, e ceasornicul cu care se măsoară desfășurarea. Amintirile ascunse în cugetul nostru sunt candele care cu vremea se sting, sunt magice lire, vise uitate, flori ofilite, remușcări, dureri, ispite.

Suntem oameni, fire de praf pierdute-n codrii de lumină, suntem boabe din taina veacurilor, crăpate-n apogeuri ireale de metamorfoza iubirii. Melodia noastră moare, cuvântul lăsându-se în plasele tăcerii grele, iar noi, visând cu el pe-a orizontului pleopă, ne împiedicăm prin pietrele plăcerii efemere. Suntem oameni, nu putem împiedica drumul gândurilor, întocmai cum nu putem opri valurile mării să se întoarcă la țărm. Marinarii numesc aceasta reflux, vinovatul o numește remușcare. Credința noastră e asemenea păsării care cântă când zorii nu au apărut încă. Datorită ei existăm.

Credem în lumină. Credem în frumos. Visăm mereu să găsim o dragoste perfectă și adevărată, care să ne țină în niște lanțuri țesute în rai. Visăm la o iubire veșnică, ce nu se formează cu aburii suspinelor. Iar când puțderii de gânduri ne inundă, noi dorim ca bunătatea să ne acopere ca un val. Sufletul e oglinda faptelor și ideilor noastre, e ceea ce am fost, ceea ce suntem și ceea ce vom fi.

Liliana RECEAN, cl. a IX-a
Mândâc, Drochia

SE SCURGE TIMPUL

Ce repede fuge timpul, fuge și iar fuge, și nu obosește. Mă uit visătoare pe geam, pământul aleargă, păsările zboară, cerul se mișcă, toate se grăbesc. Mă întrebam dacă cumva a obosit timpul cândva? Timpul parcă se scurge, se grăbește în depărtare, se aruncă-n vânt și se lasă plutind în lume.

M-am împiedicat de amintiri, pe care timpul grăbit mi le-a luat. Unde te grăbești? Ce ai de făcut, timpule? Mai oprește-te și odihnește-te. Ai fost încet când așteptam ceva cu nerăbdare, dar ai fost grăbit când nu era nevoie. Mai dă o două sănsă minutelor și secundelor și lasă-le să fie veșnice.

Mirela ANTON, cl. a VII-a
Cobani, Glodeni

abonament

NOI – O PRIVIRE DIN COPILĂRIE SPRE VIITOR

Dragă prietene,

Te poți abona pentru următoarele 10 luni ale anului 2017.

Fiecare dintre colegii tăi merită un abonament la revista NOI. Îndeamnă-i să se aboneze!

Ar fi bine ca în fiecare clasă să fie cel puțin un abonament la revista NOI.

Abonându-te la NOI, te asiguri cu un adevărat ghid pe tărâmul creației și al autorealizării. Poți miza pe echipa redacțională, pe specialistii asociați și pe toți cititorii care sunt gata să te asculte, să te înțeleagă și să-ți dea un sfat.

Colaborarea noastră este una deschisă – în paginile revistei poți găsi: literatură și spiritualitate, ecologie și investigații tehnice, profesii și probleme psihologice, teatru, muzică și cinema, sport și curiozități... NOI este revista care poate vorbi simplu despre lucruri complicate. Citește număr cu număr și viața ta va deveni mai frumoasă și mai interesantă.

Revista NOI apare lunar, inclusiv în vacanța mare, fără numere comasate.

Prețul unui abonament pentru 10 luni este de 150 de lei. Indicele PM 31239.

Abonamentul la revista NOI poate fi perfectat la orice oficiu poștal.

AȘTEPTARE, AȘTEPTARE!

Așteptare, așteptare! Toată înțelepciunea omenească e cuprinsă în acest singur cuvânt. Cel mai mare, cel mai puternic și cel mai șicusit e cel care știe să aștepte!

Alexandre DUMAS

A aștepta să culegi altceva dintr-un pământ de căt ceea ce a fost semănăt în el, ar fi copilărie.

Mihai EMINESCU

Prezentul este o continuă așteptare a viitorului.

Blaise PASCAL

Tot ce se întâmplă după o lungă așteptare e mai ușor de suportat.

CICERO

Să nu uiți că orice așteptare e provizorie, chiar dacă durează toată viața.

Octavian PALER

Ce multe lucruri neașteptate au venit, ce multe lucruri așteptate nu s-au ivit niciodată!

SENECA

Totul îi vine la timp celui ce știe să aștepte.

Bertolt BRECHT

Nu trebuie să cauți. Trebuie să aștepți. Am așteptat întotdeauna, fără tulburare și nu sunt deloc nefericit.

Jean-Baptiste Camille COROT

Răbdarea și timpul îți aduc mai multe decât puterea și pasiunea.

LA FONTAINE

Nimic nu-i contrar așteptării; trebuie să ne așteptăm la orice...

EURIPIDE

Găsești un sens în toate, știind că cineva așteaptă epilogul faptelor tale.

Nicolae CORNESCIAN

Această așteptare încordată este groaznică, sper că va dura.

Oscar WILDE

DOR DE TATĂ

Era o zi ploioasă. Afară era frig. Fiecare strop de ploaie căzut pe pământ anunță că prima zi din viața unei fetițe era pe cale de a se începe. Ceea ce nu știa ea era că avea să crească fără tată. Întâmplarea tragică se petrecuse doar cu aproximativ două luni înainte ca ea să vadă pentru prima oară lumina zilei.

Și viața ei începuse cu primul plânset pe care-l scoase. Cât a fost mică, nu a simțit lipsa tatălui, dar, pe măsură ce creștea, începea să înțeleagă mai multe, astfel căutând răspunsuri la întrebările ei. Nu fiecare persoană simte sentimentul acela de gol în inimă, de dor față de cineva drag. Nu toți înțeleg cum e să trăiesti cu un singur părinte, să nu-ți fi văzut niciodată tatăl, nici măcar să-i fi simțit vreodată atingerea.

Pe zi ce trecea îi simțea lipsa din ce în ce mai mult. Dorința ei de a fi sărutată de tată pe frunte înainte de culcare sau de a-i alerga în brațe, să-l vadă lângă mama, toate acestea au rămas un vis pentru ea. El nu a reușit să-i audă primele cuvinte sau să-i vadă primii pași, nici măcar nu a ținut-o în brațe.

REZISTENȚĂ

Carmelia BASOC, 18 ani
L. T. B. Cazacu, Nisporeni

Mama ei avea de crescut două fetițe mici. Le iubea foarte mult. Trebuia să lupte de una singură pentru a le crește. A stors până și ultima picătură de trudă pentru a le putea întreține. A luptat fără încetare. Iubirea ei necondiționată le-a făcut ceea ce au devenit în prezent. Au caracterul lor propriu și sunt deosebite prin felul lor de a fi.

Bunicul i-a povestit că tatăl ei era frumos și deștept. Dacă avea ceva în gând nu-l putea opri nimic. Ea nu cunoștea prea multe despre el, pentru că mama sa nu vorbește despre acest subiect. E prea dureros.

Când vede un copil mic care se joacă cu tatăl lui, o cuprind emoțiile și îi vine să alerge în brațele unui străin. Chiar dacă e deja mare, încă simte lipsa lui. Vrea să vorbească cu el, să petreacă timpul împreună. S-a gândit că, dacă ar scrie o scrisoare către tatăl ei, s-ar simți mai bine.

Tăticule, chiar dacă nu ești cu mine, știu că m-ai fi iubit mult. Gândindu-mă la tine, îmi doresc și mai mult să fii aproape de mine. Tu m-ai motivat să aleg să trăiesc plină de bunătate cu speranța că voi ajunge-n rai, unde vom fi împreună. Eu lupt pentru ceea ce este bine. Știu că îți dorești să fiu o persoană bună, puternică, plină de iubire și bucurie. Îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru că mă iubește și mă ocrotește în fiecare zi. El este ca un înlăitor al tău. Îi mulțumesc pentru mama minunată pe care mi-a dăruit-o. El niciodată nu m-a lăsat sau uitat. Mereu a vegheat asupra familiei mele. Nu știu cum să-i mulțumesc mamei pentru noptile nedormite și pentru măinile muncite. Cresc pe zi ce trece și înțeleg tot mai multe. Mă gândesc la tine în fiecare zi, punându-mi mereu aceeași întrebare: ce s-ar fi întâmplat dacă ai fi fost în viață...

Te iubesc, a ta scumpă fiică.

Magdalena CARAIVAN, 16 ani
L. T. V. Alecsandri, Colibași, Cahul

IMPERFECȚIUNE

Nimeni nu e perfect, nimeni n-a fost și nimeni nu va fi. Idealul întruchipat nici el nu există. Dacă vedem o persoană frumoasă, inteligentă, cu mulți prieteni, cu o familie unită, nu înseamnă că aceasta este perfectă. Toți suntem imperfecti, toți avem defecți, care poate nu sunt atât de vizibile, dar, totuși, există.

„Perfectiunea însăși e imperfecțiune”, afirmă Vladimir Horowitz. Caută-te pe tine aşa cum ești, nu fugi după ideal. Ești diferită de ceilalți, ești o persoană specială și, în primul rând, imperfectă, lucru de care trebuie să te măndrești la maximum, nu să te subapreciezi față de alții. Tu ești tu și nimeni, nimeni nu are dreptul să te schimbe, să te tacheze, să te compare cu alțineva.

Defecțiile sunt lucrurile care ne fac diferenți de ceilalți. Mulți ne judecă din cauza lor, dar, totuși, ce ne-am face fără ele? Ce am mai fi atunci? Ideali? Nu, nu vom fi ideali, vom fi tot aceiași oameni: simpli, veseli și optimiști, nu ne vom mai uita la defectele celorlalți, pentru că da, ele nu vor mai exista. Prin defecte noi suntem unici în lume și aşa vom rămâne mereu: imperfecti.

Livia CATAN, cl. a VII-a
Gimnaziul V. Lupu, Susleni, Orhei

Îți trebuie putere
doar atunci când vrei
să faci ceva rău. Pen-
tru toate celelalte lu-
cruri ai nevoie doar de
dragoste.

Charlie CHAPLIN

FURTUL

CHESTIONAR

1. Ai furat vreodată? Ce anume?
2. Ce te-a împins să furi?
3. Îți-ai recunoscut vina? În fața cui?
4. Dar ție și s-a furat ceva?
5. Știi alți colegi care au furat?
6. Dacă ai află că prietenul tău a furat ceva, ce ai face?
7. În localitatea ta au fost furturi mari?
8. Cunoști ce spune Biblia despre furt?
9. Cum crezi, plagiatul este un furt?
10. Crezi că un teritoriu al unei țări anexat altui stat este tot un furt? Cunoști exemple?
11. Comentează proverbul japonez: A spune o minciună este începutul unui furt.

SPORTUL E RUGĂCIUNEA TRUPULUI

*P*rivim sportul ca pe o corvoadă, nu îl bifăm în lista de priorități, îl tot amânăm de pe un an pe altul, iar toate acestea se întâmplă în ciuda faptului că știm că este sănătate curată. Sport nu înseamnă doar campionate mondiale sau siluete sculptate, ci și organism puternic și apărat de boli, perseverență, ambiție și relaxare.

Ca să ne putem mobiliza, dragă cititorule, aducându-ne aminte încă o dată de beneficiile pe care le are efortul fizic asupra sănătății noastre, în nr. 11, 2016, am prezentat chestionarul *START!*. Mai jos poftim răspunsurile și doza de energie! Dacă e Start!, atunci Start! să fie!

1. Îmi plac sportul și toate activitățile fizice. Îl practic de trei ori pe săptămână pe terenul de fotbal. Între timp, mai merg și la sala de forță.
5. Motivul pentru care fac sport este că vreau să fiu sănătos, aceasta implicând o mulțime de beneficii. Sistemul imunitar al unui sportiv este mai puternic decât al unui om sedentar. Plus că vreau să arăt bine.
6. Fac parte din echipa de volei și cea de fotbal din liceul nostru. Cățiva ani la rând culegem rezultate frumoase la turneele municipale.
11. Concursul sportiv *Citius! Altius! Fortius!* pe care l-am descoperit în paginile revistei NOI nu-l trec cu vederea, dar, din păcate, nu m-am putut mobiliiza să răspund la această ediție începând cu prima etapă. Rubrica *time-out* însă o urmăresc cu mare interes, aflând lucruri curioase din biografia sportivilor mei preferați, dar și nume noi din domenii mai puțin cunoscute pentru mine.

**Andrei RUSU, 16 ani
Chișinău**

3. Sportul meu preferat este patinajul artistic. Deși nu am cum să-l practic, mă bucur de fiecare apariție spectaculoasă pe gheăță a campionilor.
7. Mă aventurez cu mare curiozitate în competiții sportive sau starturi vesele organizate în școală noastră. De la frații mai mari știu că pe timpuri mergeau cu regularitate în expedițiile turistice organizate la nivel de raion, unde legau prietenii și petreceau timpul în aer liber zi și noapte câteva zile.
9. Vara trecută am stat lipită de televizor, urmărind Olimpiada de la Rio, un eveniment sportiv de proporții. Am ținut

*A*șteptăm răspunsurile voastre în decurs de 20 de zile de la apariția revistei. Autorii celor mai interesante răspunsuri la chestionar vor fi desemnați și premiați în numărul 12, 2017. Succes și inspirație să aveți!

pumnii pentru sportivii noștri și nu mi-a scăpat rezultatele de la compartimentul atletism, care îmi prezintă interes deosebit.

12. Afirmația *Un sportiv adevărat e un cavaler în toate manifestările vieții* (L. Reboreanu) ne indică faptul că doar având pe cineva drept model, ducând un stil de viață sănătos și trăind în armonie cu tine însuți poți deveni un sportiv de performanță.

**Gabriela CECAN, 15 ani
Strășeni**

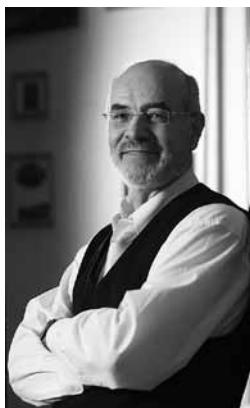
10. Îmi petrec timpul liber, de obicei, citind sau croșetând. Recunosc că, deși știu că prin sport eliminăm toxinele și relaxăm musculatura, nu mă mișc suficient de mult.

**Tatiana MACARI, 17 ani
Chișinău**

2. Îmi place sportul, de aceea țin cu tot dinadinsul să nu-mi scape gimnastică de dimineață.
4. În afara orelor de educație fizică, practic baschetul împreună cu cățiva colegi de clasă.
5. Am observat că, practicând sportul, am căpătat încredere în mine și am trecut peste multe bariere fizice și complexe.
8. Mă străduiesc ca sportul conștient și constant să-mi ocupe mai mult timp decât șederea la computer, deoarece doar astfel voi reuși să-mi mențin o bună condiție fizică, evitând modul de viață sedentar.

**Alina CREȚU, 15 ani
Bălți**

Iurie COLESNIC

Născut pe 12 august 1955, în Dereneu, Călărași. Studii: medii în satul natal (1972), superioare la Institutul Politehnic din Chișinău, Facultatea de Mecanică (1973-1978).

Activitate profesională: angajat la revista *NOI* (1987-1988), director al Centrului de Muzeografie (Muzeul de Literatură) *M. Kogălniceanu* (1991-1995), director al Editurii *Universitas* (1991-1993), director al Editurii Enciclopedice *Gh. Asachi* (1993-1995), director al Editurii *Museum* (1995-2009), director al Casei Cărții *Mitropolit Petru Movilă* (1996-2009).

Debuteză în revista *Nistru* (1977). Volume de versuri: *Arta memoriei*, 1987; *Arheologii interioare*, 1991; *Spirala lui Arhimede*, 1993; *Mi-i dor să vă spun*, 2004; *Născocitorul de orizonturi*, 2014 și. a.

Editează mai multe volume din seria *Basarabia necunoscută*.

A FI SAU A NU FI

Stau singur
Ca o amintire
Stau singur
În mijlocul
Pieței
Lumea ce ieri
Părea să nu se
Miște
A plecat
Să rezolve
Ecuația vieții.
Piatră
irezistibil de goală
Monument
invizibil
Pentru
Adunarea Națională.

ADAM ȘI EVA

Cineva a aprins stelele
și n-a pățit nimic.
Cineva a destupat vulcanii
ca pe niște șampanii
și n-a pățit nimic.
Cineva a poleit în roșu macii
și n-a pățit nimic.
Cineva a dezbrăcat într-o
singură noapte copacii
și n-a pățit nimic.
De ce în cer
Singurii care au pătimit
Au fost doar Adam și Eva
Pentru o singură gură
de măr...

STEAUA RĂTĂCITĂ

Singur mergeam pe-un drum de țară
Când fulgeră din ceruri steaua mică,
Ea lumina fermecător precum un dor,
Și nicidecum n-ardea cumva de frică...

* * *

Dacă viață
ar fi o locomotivă
am merge numai
înainte,
Dar fire
afectivă
Omul ce-nvață cuminte
Că nu poate
minte,
Merge înapoi
și crede
Că numai înainte,
numai înainte...

MIMARE

Am aprins plopul de lângă fereastră.
Doream mai multă lumină pentru
curtea noastră sugrumată de criza
energetică.
Dar lumea a prins și lipi hârtie la geamuri
de teamă iernii.

Am aruncat de pe cer câteva stele prea
incandescente
de teamă să nu se aprindă prea tare,
iar păsările s-au adunat în stoluri și au plecat
spre țări mai calde.

Acum stau nemîșcat,
nu cumva să fiu din nou
înțeles greșit...

Violeta ZABULICĂ

UN GLAS

Un glas
din adâncuri
Îmi vorbește
de demnitate,
despre dreptate,
Dar vocea lui
se confundă
cu altul
ce-mi strigă
capitalizare!
Pe o altă
lungime de undă...

DOI NEBUNI...

În târgul nostru
Care mai trăiește, din amintiri și din minciuni
Văzui cum zboară peste case plătisite,
Imbrăatisați că două păsări, doi nebuni.

Cum trec nepăsători prin pânza disperării
Și savurează fiecare clipă,
Și îngerii înnebuniți de gelozie
S-aqată și-i lovesc peste aripă.

GÂNDURI DIN „CUTIA NEAGRĂ”

Vremuri incerte.
Anotimpuri încurcate.
Sunt degete nevăzute
Cum mă pipăie
La mijloc de spate.

Iarăși cineva
Are nevoie să știe
Unde e centrul meu
De greutate...

NINSOARE BASARABEANĂ

Soarele trece ca un nebun
Prin harta amiezii.
Aud fulgii șoptind
În dansul zăpezii.

Există-n această ninsoare
Fiorul adânc de taină.
Soarele e regele Lear
Despovărându-se de haină

RĂSFOIREA CAIETELOR VECHI

Răsfoirea caietelor vechi,
Ocupații de mult demodăcate
Sentimente uitate
Sentimente schițate
Sentimente mimate
Stau în preajmă
Ca la priveghi...

STAMPĂ

Limuzina a frânat brusc
și pe asfalt și s-a imprimat
chipul.

Aburul cuvintelor
a repetat
ticul.
Chiar și cerul s-a opriț
la mijloc de traectorie,
cu boldul unei stele desenată
profilul tău,
după memorie...

EMOTIVĂ

Viața e tristă
Ca un roman contemporan
Somnul e dulce
Ca un cânt îngeresc.
Și dacă stau între
Două paranteze
Înseamnă
Că mai e cineva
Pentru care merită
Să mai trăiesc.

INVERSARE

Un lup
Hăituit cu elicopterul
O haită de vânători
Ce par să întunece
Cerul.
O lumea răsucită
Pe dos
Ca o doavadă
Că azi nu mai sunt
Vânători,
Ci numai animale
De pradă.

CE E SCRIS E SFÂNT

Evaluarea este de o importanță majoră în activitatea noastră zilnică, dar mai ales în procesul educațional. Aceasta ne permite, spun specialiștii, să verificăm care sunt punctele noastre slabe și forte, unde trebuie să mai lucrăm și ce trebuie să mai cizelăm.

Prima evaluare a apărut în secolul al XII-lea, fiind una sub formă orală, cea scrisă însă văzând lumina zilei abia peste vreo 500 de ani. Or, răspândirea lor în procesul educațional a avut loc foarte repede, iar astăzi avem dintre cele mai variate metode de evaluare atât pentru cea scrisă, cât și pentru cea sub formă orală. Pentru care dintre acestea două, optează elevii școlilor noastre ne spun cei de la Gimnaziul Oleg Pupeza, Corbu, Dondușeni.

Cezara CERNEI, cl. a VI-a: Prefer evaluările în scris pentru că atunci când nu înțeleg unul dintre itemi, pot să rog profesoră să-mi explice.

Mihaela GLANDANIUC, cl. a VI-a: Îmi place să ţin discursuri în public, de aceea evaluările sub formă orală sunt preferatele mele.

Marius HAREA, cl. a VI-a: Atunci când sunt întrebăți, am nevoie să mă gândesc ca să dau un răspuns pe măsură. De aceea, pledez pentru rezolvarea testelor în scris.

Vlad BATCA, cl. a VI-a: Îmi place să dialoghez cu cei din clasă,

să, iar atunci când răspund în fața clasei mă simt foarte bine. Testele scrise nu-mi oferă oportunitatea de a fi întrebăți de colegii mei.

Marinela VRANCEAN, cl. a VIII-a: Optează, dar nu am de ales de fiecare dată, pentru că profesoră să mă evalueze în scris, deoarece am mai mult timp la dispoziție ca să mă gândesc la rezolvarea unui exercițiu.

Carmelia TĂIETU, cl. a VIII-a: Pentru că să nu ne supărăm că unul răspunde, iar altul nu, profesoră ne evaluează în scris. Mie îmi place această formă.

Evelina CONOVALOV, cl. a VIII-a:

Sunt adeptă ambelor forme de evaluare. Atunci când scriu, îmi dezvolt scrisul caligrafic, dar și timpul îmi permite mai mult să meditez. Când răspund oral, îmi îmbogățesc vocabularul, dar și învăț să vorbesc în fața publicului. Pentru mine ambele sunt avantajoase.

Liviu IAROVOI, cl. a VIII-a: Evaluarea scrisă îmi permite să scriu pe un maculator, să mă gândesc mai mult, ca să nu comit vreo greșeală, apoi să transcriu.

Pentru NOI – Olesea COSOI
Corbu, Dondușeni

FUGA DE EXTRATEREȘTRI

Mi s-a întâmplat să rețin dintr-un film întrebarea unei fetițe: „De ce nu putem fi normali?”. Protagonista era mereu stânjeneță de părintii săi pe alocuri ciudată. Ne putem regăsi uneori în frustrarea ei. Pentru că vrem să fim acceptați și apreciați de cei din jurul nostru, trebuie să ne ascundem unele „imperfecțiuni”. Totuși după cum afirmă și John Ortberg: „Toti sunt normali până ajungi să-i cunoști”, în poftida ciudăteniilor și a personalităților noastre „colțuroase”, avem nevoie unii de alții.

Un grup de elevi de la gimnaziile din Glinjeni și Popovca, Fălești, au avut curajul să ne împărtășească care este cel mai ciudat lucru pe care l-au făcut vreodată.

Am compus odată o poezie despre primăvară și a fost ciudat că am ridicat mâna la lectie să răspund, dar am uitat răspunsul.

Iana MUNTEAN, 14 ani: Din copilărie îmi este frică de vânt. Adierea vântului mă face să cred că mă fugăresc extraterestrii. Cineva mă urmărește și vrea să mă ia pe o altă planetă.

Sabina RUSU, 13 ani: Prietenii mei consideră că uneori mă port cam ciudat. Mi se întâmplă să merg pe drum și să încep să cânt sau pot să-mi amintesc ceva și brusc să râd.

Victoria PROZOROVSCAI, 14 ani: În cazul meu este ciudat faptul că nu pot să-mi exprim gândurile aşa cum sunt. În vorbire mă încurc în cuvinte. În schimb, în poezii pot cu ușurință să comunic emoțiile, sentimentele, situațiile din viață.

Radu BURLEA, 14 ani: Deseori mă trezesc noaptea, merg pe terasa din curte și încep să visez la multe.

Pentru NOI – Ana UNCU
Glinjeni – Popovca, Fălești

Elena TAMAZLÂCARI, 14 ani: Cel mai ciudat lucru pe care l-am făcut vreodată a fost în timp ce prindeam pește. Ne-am murdărit de noroi cu prietenii, ca să prindem mai mulți pești.

Ecaterina ROTARU, 13 ani: Am legat un leu de-o ată. L-am pus pe o cărare și când se apleca cineva să-l ia, eu îndată trăgeam de ată.

Ilie UZIRAV, 14 ani: În familia mea am bătut recordul la tăiat păpușoi.

Tatiana CORLĂTEANU, 13 ani:

CONȘTIINȚA NE OBLIGĂ...

*P*e lumea aceasta te poți despărți de oricine! Poți decide oricând să pleci dintr-o relație. Poți evita pe oricine, te poți ascunde în orice clipă. Ești în totalitate liber de lumea exterioară. O singură ființă se ține după tine toată viața, „tu însuți”. De tine însuți n-ai scăpare nici în somn. Nici într-o sfâșietoare singurătate. Nu există loc în univers în care să te ascunzi de tine însuți! Conștiința ne arată drumul drept și drumul strâmb. Ea ne mustră din pricina neîubirii și ne avertizează cu precizie când gândim greșit.

Capacitatea uluitoare a conștiinței de a discerne între adevăr și falsitate, între bine și rău ne obligă „să ne iubim aproapele întotdeauna ca pe noi însine”, altfel ne pedepsește pe fiecare în mod individual. De ce îi mustră conștiința și cum procedează în asemenea cazuri ne spun un grup de elevi din Zâmbreni, Ialoveni:

Mariana RACOVET, 12 ani: Mă mustră conștiința enorm atunci când nu ascult de sora mai mare și atunci când ne certăm. Realiza-

FĂRĂ SOLUȚII

Valerie TUDOR, 11 ani:

zez imediat că trebuie să fac primul pas, să-mi cer iertare și să dau dovedă de un comportament adecvat.

Denis BACIU, 14 ani: Atunci când mint simt imediat că mă deranjează ceva în interior. Dacă greșesc față de cineva, la fel e, doar că în acest caz las persoana

să se calmeze și după aceea îmi cer iertare, pot chiar să-i dăruiesc ceva, doar să mă ierte.

Ion GORE, 11 ani: Sunt mustrat de conștiință atunci când cineva mă înjosește, în sensul că nu sunt suficient de bun, am de lucrat la calitate, la comportamentul meu. Simt o vină, căci sunt obișnuit să fiu mereu în frunte.

Valeria SULA, 11 ani: Atunci când mint sau vorbesc ceva urât de alții, am o stare de greu, până obțin iertarea.

Gabriela URSU, 13 ani: Când nu ascult de părinti, mă mustră conștiința mult, îmi cer iertare de la ei imediat și încerc să nu mai repet cele făcute. Cu dragoste mea încerc să repar situația.

Alexandra BUCOVANU, 11 ani: Mă mustră conștiința enorm atunci când nu-mi fac temele, pentru că am în interior adevărul acesta că, dacă nu voi fi sărguincioasă, nu o să obțin nimic în viață. Leneșii mereu sunt pedepsiti.

Simion LEU, 11 ani: Ca să nu mă mustre conștiința, încerc să las de la mine, de cele mai multe ori, atunci când e vorba de o ceartă. Încerc să împart cu colegul meu tot ce am că să mă ierte, dacă îi greșesc.

Cristi MIDONI, 12 ani: Cel mai mult mă deranjează propria con-

știință atunci când le spun ceva greșit părintilor și ei au încredere, la fel și atunci când mă comport uneori agresiv sau rău cu prietenii. Simt un gol în mine, fără de acești oameni mi-e foarte greu, de aceea mereu îmi cer scuze.

Liliana MALĂI, 12 ani: Pe mine mă mustră conștiința chiar și când găndesc rău despre cineva, nu doar când fac acțiuni greșite. Mă simt de parcă aş fi comis o infracțiune. De fapt, este o infracțiune morală. Neapărat recunosc în fața persoanelor că regret cele făcute. Îmi place, totuși, să fiu politicoasă și chiar să accept toate mustările de rigoare.

Elena DAMASCHIN, 12 ani: Conștiința mă mustră în orice situație de care îmi dau seama că nu am procedat cum trebuia, de exemplu când nu-mi fac temele, sunt neascultătoare, când iau note mici etc. Sunt conștientă de ce nu e bine și lupt cu mine pentru a mă corecta.

Ion VREMES, 14 ani: Câteodată mi-e greu, dar trec peste aceasta, ascult muzică sau pun mintea în mișcare și caut soluții.

Ana PETRACHE, 14 ani: Ca să avem conștiință împăcată, trebuie să ne educăm calitatea de a fi atenți la nevoile altora, de a ne cere iertare, de a ne îndeplini promisiunile și, pur și simplu, trebuie să ne iubim și să ne respectăm unii pe alții.

Pentru NOI – Ana CEAPĂ
Zâmbreni, Ialoveni

Rubrică susținută de Ion MELNICIUC, doctor în filologie, conferențiar universitar

VENI, VIDI, VICI

ETAPA a V-a

I. Repartizați substantivele exemplificate în două coloane: a) care au numai formă de singular și b) numai formă de plural.

Miere, ochelari, mazăre, plete, Florii, medicină, finanțe, fotbal, iunie, zestre.

II. Identificați greșelile comise și propuneți variantele corecte:

1) *Marcel a fost desenat cel mai bun sportiv din școală.*

2) *D-1 Moldoveanu a fost investit în funcția de prim-ministru.*

3) *Ceasul tău nu merge drept.*

4) *Acest autoturism se vinde.*

5) *La matematică Ionel trebuie să lucreze adăugător.*

III. Unii scriitori își semnează creațiile literare cu pseudonime: M. Eminescu, T. Arghezi, G. Bacovia, Ana Blandiana, An. Codru, N. Dabija și alții.

Numiți numele lor oficiale (adevărate). De pildă: Eminescu < Eminovici.

IV. Scrieți un microeseu (0,5 pag.) intitulat *Cartea în viața mea*.

Răspunsurile sunt așteptate în decurs de 20 de zile de la apariția revistei.

Vă dorim succes!

Răspunsurile corecte la etapa a II-a:

I. A fost război – verb predicativ. Poate fi înlocuit cu *a existat*;

este viu – verb copulativ, formează predicatul nominal *este viu*;

erau doi – verb predicativ, echivalează semantic cu *se aflau*;

eram al treilea – verb copulativ, formează predicatul nominal *eram al treilea*;

sunt chemat – verb auxiliar, formează ditateza pasivă a verbului *a chama*.

II.1. Ora doisprezece – corect: *douăsprezece*;

2. unșpe fără cinspe minute – corect: *unsprezece fără cincisprezece minute*;

3. Mâne ... 32 grade – corect: *Mâine ... 32 de grade*;

4. În rezultatul eforturilor făcute – corect: *ca rezultat al eforturilor depuse*;

5. vom petrece... – corect: *vom face, vom convoca*.

III. Ana Blandiana – *Geniul de a fi*.

Leonida Lari – *Scoica solară*.

Lidia Istrati – *Tot mai departe*.

Magda Isanos – *Cântarea munților*.

IV. PĂDUREA – UN MIRACOL

Pădurea este locul unde infinitul atinge strunile idealurilor profunde, este sursa de geneză a celor mai nobile emoții și sentimente, voalate de rutina cotidiană.

Pădurea conduce întreaga varietate a naturii în orice sezon; iarna pădurea pare părăsită și tristă, însă glasul ei inspiră căldură și odihnă adâncă; primăvara, miroslul florilor adăpostite de ostașii naturii creează o stare de euforie; vara pădurea nu are seamă, fiindcă devine un lăcaș al regăsirii spirituale, o sală de concert, un muzeu și adună toate momentele anului în contrastul frunzelor colorate, sugerând parcă prin șoapte: *sapere aude*.

În întregul univers, doar pădurea pare atât de complexă, dar în același timp, atât de simplă. Nimeni și nimic nu poate fi mai atrăgător, mai expresiv și mai drag decât pădurea, fiindcă este un miracol.

Daniela MICLEUŞANU
Micleușeni, Strășeni

Rezultatele etapei a II-a:

36 de puncte și acumulat: Daniela MICLEUŞANU (8,8,10,10), Micleușeni, Strășeni.

35 de puncte: Alina PLEȘCO (9,6,10,10), Orhei; Livia CATAN (9,6,10,10), Sușeni, Orhei.

34 de puncte: Nadina DĂNAILĂ (5,9,10,10), Lozova, Strășeni; Livia SIRBU (10,6,10,8), Nucăreni, Telenești; Romina POSLAVSCHII (8,8,10,8), Ciricău, Florești.

33 de puncte: Valeria MINCIUNĂ (6,8,10,9), Corjova, Criuleni.

32 de puncte: Andreea CURECHERU (9,5,8,10), Văsieni, Ialoveni; Andreea POPA (7,6,10,9), Ciricău, Florești; Mihaela DODI (10,7,10,5), Suseni, Orhei; Marinela LUPUȘOR (6,6,10,10), Cobani, Glodeni.

31 de puncte: Victoria SAVA (6,5,10,10), Bardar, Ialoveni; Crina LAZARIUC (8,6,10,7), Drochia.

30 de puncte: Maria JARDAN (3,7,10,10), Lozova, Strășeni.

29 de puncte: Emilia CIOCANU (3,9,9,8), Costuleni, Ungheni; Ecaterina POPUSOI (6,4,10,9), Holercani, Dubăsari; Maria PLUGĂRU (8,5,10,6), Bardar, Ialoveni.

28 de puncte: Mihaela TALPĂ (4,6,9,9), Valeria ROMAN (3,7,10,8), Chișinău; Alina JUMIR (4,6,10,8), Ulmu, Ialoveni; Alina LUCHITĂ, Bardar, Ialoveni; Alina COLBASIUC (4,5,10,9), Cobani, Glodeni.

27 de puncte: Ludmila VALEANU (2,6,10,9), Nisporeni; Ionela JARDAN (3,6,10,8), Lozova, Strășeni.

Continuare în pag. 24

SOL LUCET OMNIBUS

ETAPA a V-a

1. De ce cormoranul mare își ține aripile desfăcute după scufundare? Explicați comportamentul respectiv.

2. De unde au fost aduse pătlăgelele-roșii? Ce conțin fructele lor?

3. Este ozonul dăunător? Care sunt efectele dăunătoare ale acestuia?

Așteptăm răspunsurile voastre timp de 20 de zile de la apariția revistei.

Răspunsurile corecte la etapa a II-a:

1. Șoarecele de mișună, denumit științific *Mus musculus spicilegus*, este specia care face mișunile în lanurile de culturi cerealiere, pârloagă și perdele forestiere. El are culoarea corpului cafeniu-roșcat pe spate și albă cu tentă gălbui-portocalie pe burtă, atingând o lungime de până 75 mm. Acest rozător construiește mișuni în care adună cereale și frunze de plante sub formă de rezerve pentru iarnă. Într-o singură mișună pot trăi până la 20 de indivizi. Partea superioară constă din plante și spice acoperite cu sol, iar cea inferioară este o rețea complexă de galerii subterane, unde sunt amplasate camerele comune la adâncimi relativ mari, până la 1 m. La mijlocul lunii iulie-începutul lunii septembrie, după coacerea semințelor plantelor furajere, indivizii de șoarece de mișună se concentreză în grup a către 6-14 și încep construcția mișunilor. Ei adună spice și semințele diferitelor specii de plante cultivate și spontane, pe care le acoperă cu sol, extras din galeriile săpate și găurile din jurul mișunii. Pe lângă partea terestră se complică și partea subterană a mișunii, unde se află camera de depozitare și cuibul în care se află femelele cu pui.

Distribuția mișunilor este determinată de abundența semințelor plantelor utilizate în hrană, de termenele coacerii semințelor și de prezența a 1-2 progenituri din ultima generație (6-14 indivizi). Construcția mișunilor pe terenuri neprelucrate și pârloagă contribuie la afânarea solului.

Hrana principală a șoareciilor de mișună o alcătuiesc semințele plantelor de cultură și spontane. În terenuri cultivate indivizii colectează plantele rămase în urma recoltării, iar utilizarea în hrană a semințelor plantelor spontane contribuie la limitarea răspândirii speciilor ruderale. Dintre plantele spontane cea mai mare parte o ocupă vegetația caracteristică pentru pârloage și terenuri abandionate. Este considerat dăunător deoarece hrana sa este constituită din boabele spicelor de cereale, cum sunt grâul sau porumbul. Pot aduna într-o singură mișună 8-10 kg de cereale.

2. Soia este considerată un aliment miraculos, este o plantă cu originile în China și Japonia, fiind una dintre cele mai hrănitoare. Ea aparține familiei leguminoaselor, fiind o erbacee anuală cu frunzele paripenat-compuse, moi, de un verde intens pe partea superioară a frunzei. Florile sunt mici și au culoare albă sau violetă, iar fructul este o păstăie cu boabe. Aceste boabe conțin proteine (40,4%), grăsimi (19%), acizi (20,6%), apă (10%), celuloză (5%), reziduuri minerale (5%). Proteinele și substanțele nutritive sunt folosite în alimentația curentă, dar și în industrie și au proprietăți medicinale. Prin prelucrarea boabelor de soia se obțin următoarele produse: făină de soia, din care se pot prepara lapte, brânză, fulgi, cafea; ulei de soia folosit la fabricarea margarinei și a săpunurilor. Soia este incontestabil un aliment sănătos, care ar trebui să facă parte din dieta oricărei persoane.

Alimentele care derivă din soia: tofu (brânza din soia), tempeh (boabe de soia fermentate cu mucegaiuri), lăptele din soia sunt substituenți sănătoși pentru produsele de origine animală care conțin colesterol. Soia este bogată în substanțe nutritive sănătoase. Vitaminele din grupul B și acizi grași Omega 3, izoflavonele sau fitoestrogenii conținute de această plantă pot ajuta la preîntâmpinarea anumitor forme de cancer. Pentru uz alimentar și medicinal se prepară lapte de soia, făină de soia, germenii de soia. În Japonia soia este consumată de mai bine de 3000 de ani. Fitosteroli, lecitina, acizii grași Omega-3 și alte substanțe din compozitia semințelor de soia împiedică dezvoltarea celulelor cancerioase, în special în cazul cancerului mamar.

3. Principala caracteristică a marsupialelor este faptul că prezintă o *pungă tegumentară*, în care își cresc puii, numită *marsupiu*. Marsupialele carnivore includeau lupul marsupial (tigrul Tasmanian), diavolul tasmanian, oposumul, pisica marsupială fiind răspândite în Australia, Tasmania și America de Sud. Lupul marsupial, denumit și tigrul marsupial, este unul din mamiferele carnivore dispărute în Australia. El nu a fost văzut oficial în sălbăticie din anul 1933, dar s-au raportat un număr de sesizări neoficiale de atunci și până în prezent. Ultimul reprezentant al tigrului tasmanian a murit în captivitate în 1936, iar diavolul tasmanian a devenit extinct pe continentul australian acum cca 600 de ani și se găsește în prezent doar în Tasmania. Lupul marsupial este un exemplu al evoluției convergente, prezintă multe asemănări cu alți membri ai familiei canide: dinți ascuțiti, maxilar puternic, călcă pe pernițe având și o formă a corpului, în general, asemănătoare.

Continuare în pag. 24

OLIMPICII SUNT EROI NAȚIONALI

DE VORBĂ CU NICOLAE JURAVSCHI, PREȘEDINTELE COMITETULUI NAȚIONAL OLIMPIC ȘI SPORTIV

Nicolae Juravscchi este un om de afaceri și om politic din Republica Moldova. A născut la 8 august 1964 în Chircăiești, Căușeni. În perioada sovietică s-a antrenat în cadrul echipei sportive a Forțelor Armate din Chișinău. Echipa Juravscchi-Reneischi a cucerit la Jocurile Olimpice de la Seul (1988) medaliile de aur în proba de canoe dublu, concurând pentru URSS. În următorii trei ani, a câștigat 8 medalii de aur la campionate mondiale în probele Canoe-2 și Canoe-4. Juravscchi a fost invitat pentru a reprezenta România la Olimpiada din 1992, avându-l ca partener pe Gheorghe Andriev, calificându-se în două finale olimpice.

Revenit în Republica Moldova, l-a convins pe fostul său partener din Belarus să-și unească forțele pentru a reprezenta Republica Moldova la Atlanta 1996, unde au obținut medalia de argint, aducând acasă a doua medalie olimpică în istoria statului independent Republica Moldova.

În 1996 a fost decorat cu Ordinul Republicii, iar în 2001 – a fost desemnat de către ziariștii sportivi drept cel mai bun sportiv moldovean din secolul XX. După retragerea sa din activitatea competițională, Juravscchi devine membru, apoi vicepreședinte al Comitetului Național Olimpic și Sportiv, iar din 2001 – Președinte al Comitetului Național Olimpic și Sportiv al Republicii Moldova.

Din noiembrie 2011 este deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

— Dle Juravscchi, e deja al cincisprezecelea an de când conduceți Comitetul Național Olimpic și Sportiv, iar în ultimii ani v-ați inclus în viața politică. Totuși, în memoria colectivă, rămâneți drept canoistul de performanță care a obținut două medalii de aur la olimpicile de la Seul (1988) și una de argint la Atlanta (1996). Cu cine vă împărați cel mai bine: cu Nicolae Juravscchi – politicianul, cu Nicolae Juravscchi – administratorul sau cu Nicolae Juravscchi – sportivul?

— Cele mai vîr amintiri și emoții sunt legate chiar de Nicolae Juravscchi – sportivul, deoarece este incomparabilă funcția de parlamentar cu titlul de campion olimpic din punctul de vedere al satisfacției, al unui eveniment foarte important atât pentru țară, cât și pentru mine personal. Totuși, ar fi incorrect să spun că activitatea de politician sau cea de admi-

Fotografie din arhiva personală

nistrator sunt mai puțin importante pentru mine, dar nu e cazul să vorbesc despre ele.

— Recent, la Casa Olimpică ați sărbătorit o aniversare deosebită, lansarea albumului *25 de ani ai Comitetului Național Olimpic și Sportiv din Republica Moldova*. Ce înseamnă Comitetul Național Olimpic și Sportiv pentru sportul moldovenesc?

— În primul rând – posibilitatea de a contribui la promovarea statului nostru pe arena internațională, fiindcă astăzi sportul este un fenomen so-

cial foarte răspândit. În plus, impactul jocurilor olimpice în dezvoltarea umanității și în dezvoltarea geopolitică a națiunilor joacă un rol important. Noi ne mândrim că Republica Moldova este prezentă la aceste foruri internaționale, unde participă peste două sute de țări, și împarte podiumul olimpic. Recent, de la ediția din Rio, ne-am întors cu o medalie de bronz, alături de Austria și Portugalia, deși, din punct de vedere economic, financiar, potențialul lor de dezvoltare e mult mai înalt. E greu, dar muncim mult. Sportivii olimpici sunt eroii națiunii, căci, atunci când sunt selectați pentru jocurile olimpice, ei renunță la tot și se implică total în programul de dezvoltare olimpic. Menirea sportivilor este de a contribui la formarea imaginii statului în lume, alături de oamenii de creație, care promovează cultura noastră pe arena internațională.

— Cum l-au întâmpinat chircăieștenii în 1988 pe consăteanul lor, care aducea două medalii de aur olimpice?

— Toti au fost foarte surprinși, dar și foarte bucurosi. Dacă aş face o retrospectivă, apreciez că situația actuală în sport este mai favorabilă decât în perioada sovietică, deoarece atunci era extrem de dificil să fii calificat din periferie la jocurile olimpice sau la campionatele mondiale. Nimeni nu dorea ca un moldovean să ia un loc de frunte și să-l lase în umbără pe un rus, ucrainean sau belarus. Trebuia să demonstrezi că ești cu câteva poziții mai sus, că ești mai bun ca ei. Acum sportivii pot obține direct calificarea la campionatele europene sau cele mondiale. Mai greu e că situația economică a republiei nu permite o dezvoltare plenară a sportului.

Eu am plecat din sat la vîrstă de paisprezece ani. Îmi amintesc permanent de profesorul meu de educație fizică – Anatol Grajd. Toti profesorii din

școală urmăreau evoluția mea sportivă. Când am obținut medaliile, ei s-au bucurat cel mai mult de rezultatele mele, căci le-au considerat și ale lor. Am avut tot timpul noroc de oameni buni, începând chiar cu anii de școală. Primul meu dascăl – Boris Struț – ne învăța numai lucruri bune, inclusiv să arătăm stimă și respect față de cei mai în vîrstă. Totodată, norocul meu a fost că am avut îndrumători buni, care m-au ghidat corect cum să îmbin programul sportiv cu programa școlară...

— Vă amintiți de prima competiție sportivă la care ați participat cu proba caiac-canoe?

— În 1979 a fost primul campionat al meu – la Dubăsari, pe Nistru. Eram pe locul doi, dar cu vreo 20 de metri înainte de finis m-am răsturnat. A fost o tragedie, credeam că am încheiat cariera sportivă. Dar am decis să nu cedezi, să demonstrezi că pot fi primul. Când am venit la Chișinău în 1978, nici nu știam ce e caiac-canoe, căci doream să devin fotbalist. Deoarece o secție de fotbal nu era, am încercat la atletism, iar doamna Ostapenco, antrenoare la liceul sportiv, mi-a spus că un sportiv pentru distanță de o sută de metri trebuie să aibă parametrii musculari mai dezvoltăți. Nu-i aveam și am ales secția caiac-canoe, unde puteam face și fotbal, și alergări, și sport cu barca pe apă. Așa, dintr-o încercare, am devenit campion olimpic...

— Caiac-canoe nu este un sport tradițional în Republica Moldova. Unde se antrenează sportivilor noștri de caiac-canoe?

— Ba nu, este cea mai titrată probă de sport în Republica Moldova. În afară de rezultatele mele, un sportiv a obținut locul trei la Mexico în 1976, apoi Dumitru Matveev și Oleg Tigoev au devenit campioni mondiali. Ne antrenăm pe lacul din Valea Morilor. A fost o inițiativă de a construi un canal pentru antrenamente, dar, până la urmă, ideea a rămas baltă. Tocmai acum ne zbatem să facem o bază sportivă pentru caiac-canoe, căci trebuie să susținem performanțele unor sportivi cum sunt, bunăoară, Oleg și Serghei Tarnovschi.

— Câtiva ani, ați evoluat pentru echipa națională la caiac-canoe a României. Ce v-a făcut atunci să vă întoarceti în sportul din Republica Moldova?

— În 1992, moldovenii au fost scoși din lotul fostei URSS, iar eu eram într-o formă sportivă foarte bună. L-am contactat pe marele canotor din România Ivan Pațaichin și, cu ajutorul lui, am fost inclus în lotul românesc. Astfel, la olimpiada din 1992 am luat două locuri, deși nu avusesem timp de pregătire. După aceasta m-am retras și am înființat o echipă în Republica Moldova, cu care, la olimpiada din 1996 am luat locul doi.

— Din 2011 sunteți deputat în Parlamentul Republicii Moldova. Ce v-a făcut să vă implicați în politică?

— Am făcut-o cu scopul de a susține și la nivel politic redresarea situației din sportul moldovenesc. Ideea este că noi, cei din domeniul sportiv, să fim prezenți în viața politică, căci fiecare politician se gândește la domeniul său de activitate, nu la sport, atunci când, bunăoară, se discută bugetul.

Sportul merită mai mult, inclusiv pentru a avea o generație sănătoasă și pentru promovarea imaginii statului nostru.

— Știu că ați rămas fără tată pe când aveați doar trei ani și mama a trebuit să crească de una singură trei copii, susținând, în special, pasiunea fiului Nicolae față de sport...

— Tot greul a rămas pe umerii mamei, ea ne-a crescut și ne-a îndrumat. A fost cu un spirit de viață extraordinar. A găsit întotdeauna înțelepciunea de a depăși situațiile grele cu diferite replici, glume, cuvinte de încurajare. S-a străduit tot timpul să fim hrăniți, bine îmbrăcați, să frecventăm școala, fiind implicați în activitățile de bază ale ei. Nu ne-a strunit lângă ea, s-o ajută să muncile casnice sau ale câmpului, ci ne-a ajutat să ne alegem fiecare calea să în viață.

Când veneam cu trenul sămbăta acasă de la Liceul Sportiv Republican din Chișinău, ea numai decât mă întâmpina, iar la plecare îmi dădea câte o rublă-două de buzunar. Mama a fost pentru noi o personalitate. Avea o atitudine binevoitoare și respectuoasă față de toți prietenii mei. Mult ne-a susținut și bunica Maria. Ele muncea foarte mult și ținea gospodăria în perfectă ordine. În minte, pe când eram copil de vreo nouă ani, dimineața pleca pe la ora patru la mulsul vacilor și se întorcea seara târziu de tot, dar reușea să le pună la cale pe toate împreună cu noi. Din 2010 ea nu mai este...

— Ați obținut, ca sportiv, peste 200 de medalii, inclusiv două olimpice de aur și una de argint, opt – de campion mondial, mai dețineți și titlul de maestru al sportului, apoi, în fosta URSS, vi s-a acordat Ordinul Prieteniei, iar în 1996 Președintele Snegur v-a oferit Ordinul Republicii. A mai rămas vreo „înălțime” pe care vreți să cuceriți în această viață?

— Ar fi poate faptul că vreau să transmit generației tinere tot ce am acumulat pe parcursul vieții. Este un proiect la care țin foarte mult. Investesc în viitorii sportivi de performanță și mă bucur că văd rezultate bune. S-ar putea și mai mult, dar realitățile noastre sunt vitrege. Totuși, am reușit să reconstruim un sediu pentru Comitetul Național Olimpic și Sportiv. Este necesar de schimbă infișătura din domeniul sportului, căci este vorba de educarea tinerei generații, nu numai de medalii olimpice sau mondale. În fiecare zi se întâmplă cazuri îngrozitoare în rândurile tinerilor. Dacă această masă de tineri ar fi antrenată în diferite activități – sport, muzică, artă plastică, criminalitatea în rândul tinerilor s-ar reduce.

— Mai mergeți în satul de baștină? Ce vă cheamă acasă?

— La Chircăiești îmi sunt rădăcinile, de acolo am fost promovat. Pe parcursul vieții am avut mai multe propunerile de a evolua în echipele altor țări, dar am refuzat, de fiecare dată întrebându-mă: *Cum să-mi las satul, profesorii, prietenii?*. Fără ei, viața mea n-ar avea nici un sens.

Pentru NOI – Gheorghe BUDEANU

Rubrică îngrijită de Ioan ALBU

DUMINICA ORTODOXIEI

✓ă propunem un fragment din povestirea *Duminica Ortodoxiei* de E. Opocinîn, în care se vorbește despre cinul anatemizării.

....După Sfânta Liturghie începu și procesiunea anatemelor. Icoanele mari și întunecate ale Mântuitorului și ale Maicii Domnului fuseseră puse în centrul bisericii. Episcopul citi Evanghelia despre „oia cea rătăcită”, iar după aceea cântă o ecneie pentru reîntoarcerea tuturor celor căzuți de la dreapta credință.

Viscolul începu să bată în ferestrele bisericii. Oamenii din biserică stăteau cu fețele aplecate, triste și înfricoșate, precum stă pământul în aşptarea unei noi furtuni.

După rugăciunea făcută pentru luminarea cugetelor tuturor acelora disperați și deznașdăduiți, protodiaconul se urcă pe o scenă mică din lemn și începu să cânte prochimenu: „Cine este Dumnezeu, mare ca Dumnezeul nostru? Tu ești Dumnezeu, Carele faci minuni!“.

Mai apoi, parcă înfășurat de un foc și de o furtună, protodiaconul exclamase de sus, de pe scenă sa mică, cumplitul și înfricoșătorul cuvânt: *Ana-te-ma!*.

Și atunci eu din nou am văzut în fața ochilor acel munte înalt, de pe care cădeau pietre negre și grele într-o prăpastie adâncă. Pietrele care cădeau erau cei respinși de Biserică. În urma lor, de pe vârful muntelui, biserică întreagă cântă de trei ori la rând, profund și tângitor: *Anatema, anatema, anatema!*.

Biserica îi deplângea pe toți cei ce se îndepărtașeră de la ea. În acea zi friguroasă, întunecoasă și geroasă, părea că întregul pământ răsună de vocea protodiaconului:

– Cei care neagă viețuirea în Dumnezeu să fie anatema!

– Cei care nu cred în răscumpărarea păcatelor să fie anatema!

– Cei care nu cred în Judecata lui Dumnezeu și în Învierea cea din morți să fie anatema!”

CALENDAR CREȘTIN-ORTODOX MARTIE

- 5 Duminica I din Post (a Ortodoxiei).
- 12 Duminica II. Sf. Irh. Grigorie Palama.
- 19 Duminica III (a Sf. Cruci).
- 22 Sfinții 40 de Mucenici din Sevastia.
- 26 Duminica IV. Sf. Cuvios Ioan Scăraru.

Rubrică susținută de Daniela PREAȘCA

BINE NE-AM REGĂSIT ÎN ANUL 2017

Fiecare dintre noi poate descrie anul ce a trecut cu diferite adjective și emoții. La fel și eu. Tot mai cu idei bune vreau să începem a construi acest nou an. Vin cu o propunere practică, și anume cum să creștem în noi competențe. Definiția extrasă din documentele Comisiei Europene spune: *competențele reprezintă un pachet transferabil și multifuncțional de cunoștințe, abilități și atitudini de care au nevoie toți indivizi pentru implementarea și dezvoltarea personală, pentru incluziune socială și inserție profesională. Acestea trebuie dezvoltate până la finalizarea educației obligatorii și urmează să acționeze ca un fundament pentru învățarea pe parcursul întregii vieți.*

Care sunt acele competențe necesare și obligatorii să le aibă formate fiecare copil și adolescent înainte de a deveni matur?

1. *comunicarea în limba maternă*: abilitatea de a exprima și a interpreta concepte, sentimente și fapte, atât în formă orală, cât și scrisă.

2. *comunicarea într-o limbă străină*: ca mai sus, dar include și abilitățile de mediare (adică rezumarea, parafrazarea, interpretarea sau traducerea) și înțelegerea interculturală.

3. *competența matematică, științifică și tehnologică*: buna stăpânire a aritmeticii, o înțelegere a lumii naturale și o abilitate de a pune în aplicare cunoștințele și tehnologia pentru a răspunde nevoilor umane percepute.

4. *competența digitală*: utilizarea cu încredere a tehnologiei informației și comunicațiilor pentru muncă, timp liber și comunicare.

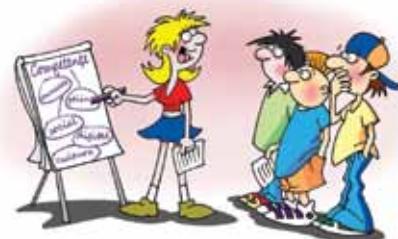
5. *a învăța să înveți*: abilitatea de gestionare eficientă a propriei învățări, fie individual, fie în grupuri.

6. *competențe sociale și civice*: abilitatea de a participa într-un mod constructiv la viața socială și de muncă și de a se implica în mod activ și democratic.

7. *spirit de inițiativă și antreprenoriat*: abilitatea de a pune ideile în practică prin creativitate, inovație și asumarea de riscuri, precum și abilitatea de a planifica și a gestiona proiecte.

8. *sensibilizare și exprimare culturală*: abilitatea de a aprecia importanța exprimării creative a ideilor, experiențelor și emoțiilor într-o varietate de medii, precum muzica, literatura și artele vizuale.

Vom aduna împreună sfaturi și idei ce ne vor ține ocupați și implicați astfel încât să devenim un pic mai siguri pe ce știm. Eu voi fi aici pentru a ne cunoaște mai bine și pentru asta atașați-mă cu întrebări, cu scrisori și cu mesaje.

Alexandru DIMITROV

— Uite-o cum zboară! murau gâștele uimite. De unde forță asta?... Dar, dragă și când te gândești că este pensionară ca și noi?... Dar cele mai tulburate erau gâștele tinere, cele care nici nu știau că în cîrd s-a zbura vreodată. Bătrâna gâscă plană lent deasupra lor, că o aducere aminte a ceea ce a fost. Dar bucuria n-a durat mult. De undeva din fundul curții, o gâscă grasă și urâtă, făcându-și loc cu cioctele de aripă printre celelalte gâște, strigă:

— Astă nu-i de-a noastră, este spionări! Este străină. N-ai văzut? Numai străinii zboară. La noi, neam de neamul nostru n-a zburărat!

— Așa e! strigă altii. De unde a mai apărut și asta?

O rumoare cumpălită se ridică în curte. Admiratia se transformă în ură!

— E informatoare! se auzi din megafonul curții o voce tunătoare. Jos cu ea!

Și-n clipă aceea, zeci și sute de pietre porniră spre biata gâscă-bătrână. Nici o schitare din partea ei să se ferească. Primi loviturile din plin. Căzu fulgerător. Acum zâcea fără de viață în mijlocul curții. Cârdul omului.

Din megrafon se auzi: „Fe-

care au avut inițiativa de a opri acerastă tendință dușmănoasă. Dragi gâște-cetățeni, ați, cici, om lichidat o dată pentru totdeauna pericolul care ne păștea!“

De a doua zi chiar, gardurile au fost date la o parte. Gâștele aveauvoie să se ducă oriunde. Pe gâscă-deținut au uitat-o repede. Acum toate gâștele erau preocupate de lumea nouă. Pe nimenei nu mai preocupa zborul.

Oricum aceasta fusese compromis. Undeva sus în turn se auzeau râsete și muzică de dans. Gâștele-șef sărbătoreau izbânda. Venise și un reprezentant al „schimbării“, că să-i felicită. Petrecerea a tăinut către zori. Rămas singur printre gâștele-șef adormite de alcool, reprezentantul „schimbării“ se-ndreptă spre telefonul roșu. Trebuia să dea raportul la Centru. Ridică încet receptorul și spuse:

— Da, am înțeles, nu trebuie să fie nimic curat. De zburat zburăm numai noi! Apoi închise receptorul, trecu printre trupurile îmbătăte ale gâștelor-șef și se-n-dreptă spre dormitor. Liniștit se culcă-n pat. În curând adormi. Undeva în zare, în soarele dimineții, se vedea un punct. O gâscă necunoscută învățase singură zborul.

GÂŞTELE

Prima imagine este cea a mamei aranjându-se în oglindă și, evident, deruită nea, pentru că nu știam care este mai frumoasă: mama, cea de lângă mine, sau cea din oglindă. Era o rivalitate surdă între cele două.

Mama se ruia, iar cealaltă, din oglindă, făcea aceleasi gesturi. Apoi mama cea reclă se compara și se-nfrunta cu cea din oglindă. Nici oglinda nu se lăsa mai prejos și-i reproșa mamei că n-are părul oranjet. Atunci mama punea mâna pe un pieptene și se aranja, aruncând din când în când părul într-o parte. Vai că de nepuțincioasă era oglinda, părul se revârsa cu furie în afara ei. Iar ea nu-l mai putea cuprinde. Tim-pul era atât de generos cu mine, îmi permitea parcă să stau pe loc în această fericire eternă, a frumuseții mamei. Spațiul copilăriei. Acolo, în acel spațiu, se pulveriza orice condiționare.

Dar, deodată, miracolul aces-tă s-a crispăt brusc.

— Vin să mă cheme la sedință!

strigă mama speriată. Oglinda își retrăsese brusc toată rivăitatea și devenise prietenă mamiei. Era și ea speriată. Mișcările scurte și secu anunțau că spațiul copilăriei trebuia elungat. Tim-pul își pierduse generozitatea și își retrăsese brusc toată rivăitatea și devenise prietenă mamiei. Mama în schimb se agita din ce în ce mai înfricosată.

— Să nu le spui că sunt accasă! îmi spuse în grabă și fugi în curtea de țară să se ascundă de acel „partid“, undeva în spatele unei

Prima imagine este cea a mamei aranjându-se în oglindă și, evident, deruită nea, pentru că nu știam care este mai frumoasă: mama, cea de lângă mine, sau cea din oglindă. Era o rivalitate surdă între cele două.

Mama se ruia, iar cealaltă, din oglindă, făcea aceleasi gesturi. Apoi mama cea reclă se compara și se-nfrunta cu cea din oglindă. Nici oglinda nu se lăsa mai prejos și-i reproșa mamei că n-are părul oranjet. Atunci mama punea mâna pe un pieptene și se aranja, aruncând din când în când părul într-o parte. Vai că de nepuțincioasă era oglinda, părul se revârsa cu furie în afara ei. Iar ea nu-l mai putea cuprinde. Tim-pul era atât de generos cu mine, îmi permitea parcă să stau pe loc în această fericire eternă, a frumuseții mamei. Spațiul copilăriei. Acolo, în acel spațiu, se pulveriza orice condiționare.

Dar, deodată, miracolul aces-tă s-a crispăt brusc.

— Vin să mă cheme la sedință!

strigă mama speriată. Oglinda își retrăsese brusc toată rivăitatea și devenise prietenă mamiei. Era și ea speriată. Mișcările scurte și secu anunțau că spațiul copilăriei trebuia elungat. Tim-pul își pierduse generozitatea și își retrăsese brusc toată rivăitatea și devenise prietenă mamiei. Mama în schimb se agita din ce în ce mai înfricosată.

— Să nu le spui că sunt accasă!

îmi spuse în grabă și fugi în curtea de țară să se ascundă de acel „partid“, undeva în spatele unei

magazii vechi de lemn, plină de păienjeni. De acolo, din aceea ascunzătoare, simțeam în inimă mea cum bate înfricoșitor inima mamei mele.

Râmas singur în curte, mă simțeam cruncat nevinovat în haosul unei istorii perverse.

Ochii mei de copil, întuiți de gardul ce dădea în stradă, între-zăreou pe drumul prăbușit de tară siluetă inamicului care stricase sărbătoarea mamei și tatălui. Atunci, în acea clipă, firea mea plăpândă și naivă se-nțâlnea pentru prima oară cu dușmanul trumusetii mamei – *partidul*.

Trei femei îmbrăcate în haine albe – asistentele medicale – se-ndreptau gălăgioase către poartă cosei. Așa, văzute de de-pe parte, cum își balansau trupurile grăsane pe uliță, semănuau cu niște găsiți bine hrănite ce se duceau la scăldat. Erau vesele. În schimb, mie înimă-mi bătea cu putere. „Găștele” veneau de la polyclinică unde lucra mama ca medic. Gălăgioase, dădeau din mâini izbind linștea satului cu capul de peretii. Apoi brusc, văzându-mă, s-au apropiat după mine. Printre țamberele gardului, ochii lor de șarpe amintindu-mă, s-au apropiat după mine. Paralizat, fără nici un fel de apărare, le-am primit direct în inimă.

— Pușor, mănică este acasă? m-au întrebăt în cor „găștele”. Pentru o secundă am simțit cum cerul a înghețat apoi... cpoi om răspuns că în somn:

— Nu!

— Dar unde e? au continuat ele mieros.

— Hăideți că vă crăti eu! le-am spus complet hipnotizat. Să, că în transă, le-am deschis porța, apoi le-am dus direct la locul din fundul curții unde mama se ascunse.

Acolo, între gardul din spație curții și magazia putrezită de lemn stătea ascunsă frumusețea mamei mele. De pri-virea „găștelor”, adică de ochiul necruțător al partidului comunist n-o mai fereastră decât o simplă pânză de prietenie ce se balan-sa usor în aerul cald de vară.

— Ce facăci aici, doamna doctor? au întrebat-o mirate găștele.

— Ce să fac! răspunse mama cu o disperare fără margini în glas. Mă pregăteam să vin la şedința de partid.

Seară care a urmat a fost cea mai cumplită seară din viața mea. Din cauza găștelor mama n-a mai vorbit cu mine un cuvant.

Apoi viața amersă înainte. Crescusem, uităsem cu totul de găștele. De la privirea lor aerul devine insuportabil de dulceag. Prin acest aer sufocant cuvintele lor se rostogoleau amețite spre mine. Paralizat, fără nici un fel de apărare, le-am primit direct în inimă.

— Ce sus zboară și ce ele-mău întrăbat în cor „găștele” gante sunt! spuse o găscă-copil. Apoi tot cărdul tăcu. Se uitau spre cer. O mare de capete nemiscate urmăreau spectacolul. O tristețe profundă cobora între timp pe cărd. Așa, privind în sus la găștele străine, realizau ceva

cumplit. Cum cni în sir, părintilor lor, copilor lor li s-a frânt zborul. Cum zi de zi o găscă-tovaraș le tăia crișele ce-ncercau să crească. Nimeni nu mai spunea nimic.

— Attentie! strigă o găscă mai bătrâna. Ne parașutează cănu-toare! Intr-adevar, de sus de tot, din înalțul cerului, găștele străine dădeau drumul la pachete cu ajutorare. Dar, ca un făcut, toate aterizau dincolo de gardul de sârmă ghimpătar, dincolo de cărd. Un singur pachet a căzut din greșeală în curte. Ce strigăte, ce bătaie cumplită! Uitașeră toate de suferința comună. Acum, pen-tru un ciocan își dădeau cu ciocurile-n făță, se umpleau de sânge. Intr-un minut pochetul era împăr-tit prin curte. Imaginea era de-zolantă. O găscă avea un fular, alta o napolitană pe care o ciugulea. Alături mergea mândră cu-n ciorap. Două se-imbărcaseră cu același pulover și erau obligate să meargă-impreună ca două sunori genene. De undeva de sus, Când deodată îmi opăru din nou încale una. De data aceasta nu mai era imbrăcată în alb, nu mai era asistență la polyclinică, era chiar învățătoarea mea.

— Până măneșe să-nveți poezia asta cu partidul! Ai înțeles?

Împărtjeau în liniste ajutoarele parăsute. „Schimbarea” se tineuse de cuvânt. Nu-i trădase! Le căuta în continuare la fel ca la-n ceput.

Încă de a doua zi curtea cărdului fu năpădită de tot felul de afise: „Trăiască libertatea! Zbor liber pentru toți!”. Dar, nenorocire, nimeni nu mai putea să zboare. Intr-adevar, pentru ei era prea tarziu. Si totuși, într-o zi s-a-nțamplat ceva ciudat. Încredibil pentru deznaidejdea ce se așezase în cărd. O găscă-n vîrstă, poate cea mai în vîrstă, cunoscută de cei apropiati că fiind foștă deținută politic pen-tru simplul fapt că-n tinerețe și-a permis să zboare, să-a așezat în mijlocul curții, să uiot cu ochi triști la cei din jur, să-a deschis înec resturile de cripi și-a-nchis ochii.

— A murit! strigă o găscă măhalăgiocică. — Nu, doarme! strigă o altă. — Lăsată în pace, se auzi o voce tristă, dar autoritară. Se roagă!

Găștele tăcură. Ceva tainic se așeză peste cărd. Alarmată, găscă-set din turnul de pază își puse binoclu. Se uită atent la fata găștei bătrâne. Voia să vadă ce se-nțamplă dincolo de ochii ei închiși. Dar de acolo, de sub pleoape nu țășnă decât o lacrimă!

— Zboară!... strigări uimite găștele din cărd.

Intr-adevar, găscă bătrâna, că printre-un miracol, se ridicase în zbor deasupra curții.

trebuie să rămână la sol. Nimenei
n-are voie să zboare!

— Nu cred că astă mai poate
să fie o soluție bună acum. Vine
schimbarea! Astă vor să zboare,
zise cutremurată de propria-i
cuvinte o găscă-șef – activistă
veche de partid.

— Atunci ce facem? întrebau
ei îngroziti.

— Nu știu, hai să vorbim cu
schimbarea, că doar ei ne-au
creat!

Cu mâna tremurândă, găscă-
șef cea mai bătrâna ridică recep-
torul de la telefonul roșu. Cu glas
gâtuit de frică spuse:

— Alo? Schimbarea?

— Da! se auzi un glas sec.

— Ce facem? Este revoltă!

— Nu!... răspunse vocea. Lă-
satii-i să zboare, oricum e prea
târziu pentru ei!

Apoi vocea nu se mai auzi. O
linistă cumpălită se așeză peste
găștele-șef, la căsă ceva nu se
aștepta. Ce înțeleapă-i „schim-
barea”, gândi cu glas tare una.
„Trăiască partidul!”, se pom-
nișă strigând în cor celelalte
găște. „Da, tovarăși!” spuse-
ntru-un târziu găscă-șef cea mai
în vîrstă. „Schimbarea vine,
totul se va schimba, numai par-
tidul, nu! Partidul va schimba to-
tul, fără că el să se schimbe. La
treabă, tovarăși!”. A doua zi se
auzi în curte, acolo unde găștele
stăteau speriate fără să stie ce
se-nțamplă, printru-un megafon
instalat la turnul de pază:

— Sunteți libere, puteți zbura,
dictatorul a fugit!

Ce fiș și cuprins cărdul!
Găștelor nu le venea să creadă.
Unele au început să plângă de
fericire. Altele, căsă cum puteau,
cu aripile tăiate, se-imbrățișau de
fericire. Capetele lor se-ndreptau
toate spre megafonul miraculos.

— Zburăți! se auzi o voce tu-
nătoare. Sunteți libere! Trăiască
găștele libere!

Săracele găște, chiar au luat
în serios îndemnul și au început
să dea fiecare din resturile de
aripi, cum puteau. Imaginea era
cumpălită. Se loveau între ele, se
călcău în picioare. Căte una mai
târnăroă dădea din ciocătele care
fuseseră cândva aripi, lovindu-le
peste față pe celelalte. Cea mai
tragică imagine a fost a unei
găște care printru-un miracol a
reusit puțin să se-nalțe, ca apoi
să cădă brusc în sărmă ghim-
pată ce încoraja cărdul. De
acolo se zbătea singură să iasă,
dar la fiecare mișcare stropi de
sângel cădeau pe pământ. Deru-
ta se transformase în haos. Fi-
care găscă vroia acum să facă
ce nu făcuseră toate în totii anii
de când erau închise în cărd.

— Purtați-vă frumos! se auzi
vocea. Străinătatea este cu ochii
pe noi! Vom primi ajutoră!
Si-ntr-addevăr, deasupra cerului
se văzu un imens cărd de găște
mari, frumoase, elegante, ce zbu-
rau în formății regulate.

— Sunteți străini! strigă dispe-

rărată o bătrâna găscă. Vin să ne
ajute!

... Semănau cu niște găște bine hrănite ce se duceau la scăldat.

Ionel MORARU

Sîi brusc totul mi-a revenit în minte, dar ceea ce era mai cumplit acum, frica mamei era a mea. Începuse să mie să-mi fie frică de gâște. Apoi, ceva mai târziu, gâscă-învățătoare veni la mine cu o cărpă roșie și mi-o legă la gât.

— Acum ești pionier! îmi spuse ea cu mândrie. De azi îndinț ești în stol! Ce sentimente ciudate mă-ncercu. Mi se spunea că sunt în stol, că în sfârșit sunt și eu un pui de gâscă, dar eu suntem căine că cineva, pe ascuns, îmi fură copilăria.

Începuseră să ne crească și nouă aripile, dar zînc gâscă învățătoare ni le tăia. În noi se năștea nevăzut reflexul zborului, dar nemaiavând aripi, el, zborul, murea într-o zborere tristă. Timpul apoi a trecut. Noi ne obișnuiserăm atât de mult cu aripile tăiate încât atunci când simțeam că ne cresc puțin neduceam singuri să ni le tanăr. Copilăria dispăruse cu totul și odată cu ea și nevoia de zbor. Nimeni nu-si mai amintea de ele. Realitatea era curtea ogradei. Învățăsem doar să ne-mpingem unii pe alții cu resturile de aripi ce ne mai rămăseseră. Dar într-o zi o gâscă-șef mai în vîrstă veni brusc printre noi și ne spuse:

— Sunteți mari acum, este cauză să fiți membri de partid!

Ce frică nouă s-a asternut pe noi, gâștele tinere! Simțeam de data aceasta că ceva și mai cumplit decât libertatea ni se ia. Parcă cineva încerca să ne

smulgă din piept bucată de suflet ce ne mai rămăseșe. Dar gâscă-șef nu stătu mult pe gânduri. Organiză o ședință în cîrd și toți, cu excepția cătorva recalcitranti, au devenit membri de partid. Nu trecu mult și pestele căteva zile gâscă-șef mă acostă:

— N-ai vrea să-ti cjuți țara?

— Ba da! om răspuns eu cu mă-nțrebăt ea mieros.

— Ba da! om răspuns eu cu toată inimă, aşa cum o făcusem și prima oară-n viață, când gâștele-asistente mă-nțrebaseră unde este mama.

— Atunci semneazăci! îmi spuse gâscă-șef întinzându-mi o coadă:

— „Mă oblig să informez organale statului de orice tentativă de zbor din stol.”

Speriat, nedumerit, emoționat, am semnat. Gâscă-șef a luate hârtia, a pus-o cu grija într-un dosar, apoi mi-a strâns mâna.

— Bravo, știam eu că ești o gâscă de încredere. Apoi se ridică încet și măndră se-ndepărăt de ogradă.

Zile-nțregi mă-nțrebeam: „Oare ce am semnat? Să informez organale statului!”

Ca un trăsnet căzu asupra ei răspunsul. Fulgi din spatele copilui se ridică. Un gâgăit înăbușit și ieșea din gură. Dădea din aripile ciunite inutil. Dar aerul n-o cjuță.

— Ai să plătești cumplit pentru asta! îmi spuse furioasă, cu ochii bulbucăți. Am să te scot în careu, în față întreregului stol! Apoi își trânti aripa tăiată pe dosar și plecă. Atunci, pentru prima oară, mi-am dat seama că nici ea nu putea să zboare.

De atunci a treut mult timp. Ca printre-o minune, nu mi să-nțamplat nimic din ce mă amintesc. Parcă cineva încerca să ne își puseșe înapoi pălăria în cui.

Renunțase! Acea silă cumplită simțeam cum mă cuprinde și

în mine creșteac din nou zborul. Își cerea drepturile.

Intr-o zi chiar el, zborul, am avut sentimentul că îmi șoptește:

— Nu-ți fie frică, cîrdul trebuie săptat, astă e metodă lor. Câte

biete gâște, foști oameni, au fost obligați să semneze hârtia

aceea! Unele au semnat-o de frică, altele săptajate, altele din pur oportunitism. Nu uita, scopul lor este să distrugă informația de zbor. Căci gâscă-informator, tur-

nându-și gâscă-prieten, își pierde fără să stie calitatea zborului și devine o simplă pasăre de curte.

Dar să stii că cu fost și gâște care au semnat și au reușit să nu facă aparte, să informeze gâscă-șef

cu tot felul de nimicuri, obosind-o, mimând un soi de fidelitate,

dar nespunând nimic esențial. Simțeam cum încet, încet mă trezeam dintr-un somn profund.

Vedeam dincolo de cîrd, vedeream cerul și mai ales simțeam cum plămânii mei respirau din nou aerul copilăriei. Dar lucrul acesta n-a treut neobservat.

O tensiune ciudată se instala în ogradă. Ciutorile aripilor reținute trezăreau ca un suspin. Era amintirea zborului ce brusc ne cuprinsese pe toți.

— Au semnat, sunt cu toții cinstit! zbiercul denumite gâștele-tovărăși. Simțeam că în aer ceva se schimbă. Ingrijorate, au făcut de urgentă o ședință de partid între ele.

— Indiferent ce se-ntâmplă, cu orice sacrificiu, gâștele din cîrd

Rubrică susținută de Alina FELEA, doctor în istorie, conferențiar cercetător

HISTORIA EST MAGISTRA VITAE

ETAPA a V-a

1. Numește și descrie una dintre Cele șapte minuni ale lumii, la baza căreia era scris: „Eu Sostratus, fiul lui Dexiphanes din Chinidai, ofer această operă Zeilor Navigatori și oamenilor care călătoresc pe mări”.

2. Prezintă cultura reprezentată prin vasele din imagine, după următorul algoritm: a) așezări caracteristice; b) ceramica.

3. Prezintă simbolistica ouălor colorate și închisitrite (încondeiate) și semnificația ciocnitului ouălor la sărbătoarea Sfintelor Paști.

4. Explică proveniența expresiei nodul gordian.

Așteptăm răspunsurile voastre timp de 20 de zile de la apariția revistei. Succes!

Răspunsurile corecte la etapa a II-a:

1. Revista americană *Time Magazine* publică la începutul fiecărui an o ediție despre *Omul Anului*, fiind alese persoane cu contribuții importante în viață politică, economică sau socială din lume. Însă în 1938, revista *Time* l-a numit *Omul Anului* pe dictatorul german Adolf Hitler, dar a fost departe de a fi o onoare – după cum o arată și coperta. Ilustrația, realizată de un german catolic care fugise din Germania lui Hitler, îl arată pe Führer cântând un „imn al urii” într-o catedrală, în timp ce victimele atârnă de o roată – instrument de tortură.

2. Problema abordată este cea a *Tezaurului României*, care a fost trimis în Rusia în timpul Primului Război Mondial, cu scopul de a fi salvat de la armatele Puterilor Centrale, care ocupaseră o parte însemnată a României și amenințau să ocupe întreg teritoriul național, dar care nu a fost returnat în întregime. El includea tezaurul Băncii Naționale a României, valori aparținând unor diverse bânci românești private, societăți comerciale, persoane particulare, colecții de artă, bijuterii, arhive etc. Reținerea tezaurului la Moscova a fost provocată de demersurile de unire a Basarabiei cu România și crearea României Mari. Au existat trei transe de restituire parțială: în 1935, în contextul reluării relațiilor diplomatice dintre România și URSS, partea sovietică a restituit câteva hrisoave, documente vechi, planuri de moșii, acte de proprietate, titluri de rentă și registre. La 11 iunie 1956, în ideea „trainicei prietenii româno-sovietice”, Consiliul de Miniștri al URSS a hotărât „să transfere guvernului Republicii Populare Române un bogat te-

zaur istoric”. Valorile restituite reprezentau doar 33 kg de aur, 690 kg de argint, 1350 de picturi, gravuri și desene, dintre care 120 – tablourile originale ale lui Nicolae Grigorescu. La 6 martie 2008, cu actul de donație nr. 1.272, emis de Ministerul Culturii și Cultelor, Muzeul Național de Istorie a României, s-a reușit predarea a 12 monede istorice de aur, ediții din Franța și Belgia, dintre anii 1854 și 1909, în greutate totală de 77,09 grame. În Rusia au rămas peste 90 de tone de aur și documente de o valoare inestimabilă: arhiva Băncii Naționale a României și o parte din arhiva Academiei.

3. În imagine este prezentată sărbătoarea Sfântului Nicolae, prăznuit la 6/19 decembrie.

Sfântul Nicolae s-a născut în 270, localitatea Patara, provincia Licia, în sud-vestul Turciei de azi. A condus Eparhia din Mira Lichiei, în calitate de episcop a participat la sinodul I ecumenic (Niceea – 325), înfruntându-l pe Arie. În timpul persecuțiilor împăraților Dioclețian și Maximian, Sfântul Nicolae a luat atitudine fermă împotriva cultelor păgâne, fapt pentru care a fost închis, fiind eliberat doar odată cu venirea la tron a lui Constantin cel Mare. A decedat la 6/19 decembrie 343. Sfintele sale moaște au fost până în sec. VIII la Mira, apoi la Bari, Italia, duse aici din cauza năvălirii sarazinilor (turci), iar din anul 1967, prin înțelegerea între Papa Paul al VII-lea și Patriarhul Atenagora, o parte din ele au fost readuse la Constantinopol.

Născut într-o familie bogată, după moartea părinților săi a renunțat la avere, împărțind-o săracilor, tocmai de aici provenind multe legende despre Moș Nicolae, bătrânul bun și iubitor, care intra în casele oamenilor și lăsa cadouri în ghete sau ciorapi în noaptea de 5 spre 6/19 decembrie.

In Occident, Sfântul Nicolae (Saint Nicholas) s-a transformat în Moș Crăciun (Santa Claus). Numele de Santa Claus provine din termenul olandez *Sinterkloos* – Sfântul Nicolae.

De sărbătoarea Sfântului Nicolae, românii pun în ghetuțele sau ciorăpeii copiilor dulciuri. În unele zone, în ziua de Sfântul Nicolae în casă se aduc crenguțe de pomi fructiferi, care se pun în apă. Se consideră că, dacă vor înflori până de Anul Nou, atunci anul care vine va fi unul bogat.

La Sfântul Nicolae, flăcării din sate se organizează în cete și își aleg gazda în casa căreia vor face repetițiile pentru colindul de Crăciun și de Anul Nou.

Rezultatele etapei a II-a:

Se acordă: 5 puncte din oficiu, câte 10 puncte pentru fiecare întrebare, câte 1 punct la fiecare întrebare pentru complexitate.

Continuare în pag. 24

INSUFLĂ-MI, DOAMNE! (I)

Doamne, insuflă-mi grija să am întotdeauna conștiința dreaptă, înfățișarea cuvîncioasă, vorbire folosită și purtare în bună rânduială. *Amin!*

Hildebrand FROLLO

NINGE

Ei, bravo, ninge în sfârșit.
De-ar ninge tot mereu, de-ar ninge!
Un dor copilăresc mămpinge,
Să chem pe străzi și prin ogradă
Troiene albe de zăpadă.
Bătrânul ger îmbrobodit
Și viscolul băiat nebun,
Ce-aleargă, prinde și răstoarnă
Și râde vâjând pe hoarnă...
Și săniile ce zbor ușoare
Și-apoi mătușile de cioare,
Ce stau la sfat și tot își spun.
Dar bătăliile cu-omăt?
Dar lunecările pe gheață?
Acea, Doamne, este viață!
Acelea – acelea-s tinerețe!
Tu crezi în zilele mărete
Rămase-atâta îndărăt?

RECORDURI DEMNE DE REȚINUT

La prima vedere ne par cei mai mici, cei mai lenesi, cei mai tăcuți și mai singuratici, dar să știți că lucrurile nu întotdeauna stau așa cum credem noi. Banalul melc, cum îl considerăm, are foarte multe secrete...

Melcul este cea mai tăcută și mai singuratică ființă cunoscută pe lume. Nu are organ auditiv. Nu scoate nici un fel de sunet și este în stare să se retragă în cochilia lui și să stea astfel, neștiut, nesimțit și la intuneric până la trei ani. Astfel, își poate petrece iarna, îndurând geruri de până la minus 100°C.

Chiar dacă este lenes, uneori, melcul poate obține două recorduri: poate să târască după sine o greutate de 30 de ori mai mare decât propria-i greutate și poate trece, fără să se taie, peste lama celui mai ascuțit instrument de tăiat.

Primul joc de cuvinte încrucișate publicat a fost creat de către un jurnalist, Arthur Wynne, din Liverpool. Inventatorul l-a numit *cuvintele-cruce*, care avea o formă de diamant și nu conținea pătratele negre interne foarte populare în ziua de astăzi. Mai apoi, jocul capătă denumirea actuală, schimbarea având loc prin producerea unei erori accidentale, atunci când cratima a fost ștearsă din greșală, ortografiindu-se astfel, *cuvinte încrucișate*. După o perioadă, Wynne schimbă aspectul de aranjare a cuvintelor, inspirându-se de la un joc mai vechi, din Pompei în perioada antică, care s-ar fi numit *pătratele magice*. Astfel, inventatorul se abate de la forma tradițională de diamant și aranjează cuvintele jocului orizontal și vertical. El preia de la antici pătratele negre și le introduce printre cuvinte, jocul căptând aspectul pe care ne-am obișnuit astăzi să-l vedem în multele publicații de la noi, regulile însă ramânând aceleași.

Mea culpa, având echivalentul în română *E vina mea!*, își are obârșia într-o rugăciune catolică, *Peccavi*, care se rostește cu un anumit ritual. Astfel, cel care își mărturisește păcatele se lovește cu pumnul în piept, în timp ce spune *Mea culpa!, Mea culpa!*. Termenul *Peccavi*, însemnând *Am păcatuit!*, se utiliza când era vorba de greșeli foarte grave.

De asemenea, în tribunalele romane, înainte de începerea proceselor, dacă un acuzat își mărturisea vina, trebuia să spună *Mea culpa!*, situație în care i se acordau circumstanțe atenuante sau chiar era iertat.

În timp, din limbajul religios sau juridic, expresia a trecut în limbajul cotidian, oricine putându-și recunoaște vina, rostind *Mea culpa* sau *Fac mea culpa*. În cazul în care cel care transmite un astfel de mesaj vrea să insiste pe faptul că o anume greșală a sa este gravă, poate introduce în expresie și adjecativul *maxima* – *Mea maxima culpa*!

Virgil CARIANOPOL

PUIUL DE CĂPŘIOARĂ

(fragment)

Nînsece toată ziua și straturile de zăpadă se aşezaseră unele peste altele, aşa că troianul ajunsese până la ferestrele caselor.

Către seară, a început să viscolească atât de puternic încât ridică zăpada în sus, purtând-o zănatic din loc în loc. Mihaiță, ghemuit după sobă, asculta povestea bunicii... „Și atunci, dragul meu, spunea bunica, Preda Buzescu s-a luat la trântă cu hanul tătarilor și s-au smucit, și s-au smucit, până ce Buzescu l-a răpus pe dușman și oastea tătarască a luat-o la fugă.”

— Și ce-a mai fost pe urmă, bunicuțo? a îndrăznit să întrebe băiatul.

— Apoi, ce să fie, i-a răspuns bătrâna, trăgând cu urechea spre fereastră, unde parcă auzise un plâns de copil, n-a mai fost nimic.

— Dar Preda ăsta era atât de voinic?

Când să răspundă, bunica rămase cu răspunsul pe buze. Un urlet îndepărtat, venind din afară, îi înfioră pe amândoi. Bunica scăpă din poală ghemuil de lână, care începu să se deșire, ducându-se de-a dura sub pat.

Un timp, nici unul nu mai scoase o vorbă, cu urechile atinse spre fereastră. Nu se mai deslușea mare lucru. Cu toate acestea, din când în când, parcă cineva, parcă o mână înmănușată, bătea ușor în geam.

— N-o fi tata, bunicuțo?

Bătrâna se ridică și se apropie mai mult de fereastră.

— Mai bine să stingem lampa, spuse Mihai. De la întuneric se poate vedea mai bine afară.

Așa făcu femeia, și-și lipi față de geam, căutând să deosebească ce se petrece în curte. O clipă, nu-i veni să credă ce vedea; pe urmă, descumpănită, se dădu cățiva pași îndărăt.

— Ce e, maică-mare?

— Lupii, mamă, lupii fugăresc o căprioară!

Mihai se sculă de după sobă și se strânse lângă bătrâna.

— Sunt mari, bunicuțo?

Femeia nu-i răspunse și atunci băiatul se ridică pe vârfuri să poată vedea și el. Două mogâldete, ca niște câini ciobănești, cu ochii lucind ca jarul, săreau prin zăpadă, căutând să încolțească biata căprioară, care, se vedea bine, nu mai putea fugi mult.

— Bunicuțo, spuse Mihai, să-i deschidem ușa să intre în casă! Altăminteri o sfâșie dihăniile.

— Vezi de treabă, copile, îngâna bătrâna, să nu se întâmpile vreo nenorocire.

Fără să mai aștepte însă altă încuvîntare, băiatul aprinse lampa, găsi o cămașă ruptă, o infăsură pe un lemn, turnă gaz peste ea, și dădu foc și, deschizând ușa, aruncă făclia departe în zăpadă. Ca prin farmec, lupii se opriră locului, iar căprioara

trecu pragul casei, tremurând și răsuflând din greu.

Era un pui cu ochii mari și lăciosi, de parcă ar fi fost miciță în untdelemn. Abia se mai putea ține pe picioare.

Băiatul, după ce închise ușa cu grija și trase zăvorul, se apleca asupra lui, mânându-l. Puiul închidea ochii, mlădiindu-se după mâna copilului, în timp ce lacrimi cât boabele de porumb î se prelingeau spre botul umed și cald.

— Dar de unde ai știut tu, Mihaiță, că lupii fug de lumină și de foc, iar căprioara nu? întrebă într-un târziu bătrâna.

— Apoi, bunicuțo, nu mi-ai spus tot matala povestea aceea cu Ionică, băiatul care a scăpat de lupi turnând bidonul cu gaz la rădăcina unui copac și dându-i foc?

... Târziu, când nea Alexe a venit de la oraș și a găsit puiul de căprioară în casă, s-a minunat peste seamă. Toată iarna puiul de căprioară n-a mai fost lăsat să iasă din casă. Mihaiță i-a făcut un culcuș de paie în iatcul în care nu mai dormea nimeni, îngrijindu-se de ea ca de un frate bun.

Ilustrații: Alexei COLÂBNEAC

Urmare din pag. 12

26 de puncte: Vlada SANDU (3,4,10,9), Holercani, Dubăsari.

25 de puncte: Daniela GABOR (5,4,10,8), Iezărenii Vechi, Sângerei; Cătălina DAVID (6,2,8,9), Bardar, Ialoveni; Ana-Maria URBINELLI (0,6,10,9), Cobani, Glodeni.

24 de puncte: Mihaela TONU (3,5,10,6), Bardar, Ialoveni; Andreea PANFILII (3,2,10,9), Holercani, Dubăsari.

23 de puncte: Ilinca VASILACHI (0,6,8,9), Colibași, Cahul.

22 de puncte: Nicoleta SANDULESCU (1,4,10,7), Holercani, Dubăsari.

21 de puncte: Daniel MOCANU (0,4,10,7), Tartaul, Cantemir; Alexandrina BATRÎNCEA (1,2,10,8), Holercani, Dubăsari.

20 de puncte: Nicoleta VÎLCU (3,4,8,5), Ulmu, Ialoveni; Adriana MOISEI (3,7,10,0), Nisporeni.

19 puncte: Mirela BODEAN (4,5,6,4), Văsieni, Ialoveni.

16 puncte: Ecaterina HERȚA (1,5,10,0), Mihaela PLUGARU (3,3,10,0), Bardar, Ialoveni.

15 puncte: Mihaela COJOCARU (4,1,6,4), Râbnița.

Din lipsă de spațiu, publicăm doar numele participanților care au acumulat minimum 15 puncte.

Urmare din pag. 21

Câte 38 de puncte (5,10,10,10,3) au acumulat: Alexandrina BATRÎNCEA, Ecaterina POPUȘOI, Holercani, Dubăsari; Mihaela DODI, Orhei; TamaraISTRATI, AlinaISTRATI, Ionela JARDAN, Maria JARDAN, Adelina JARDAN, Lozova, Strășeni; Mădălina ABABII, Anișoara ABABII, Văsieni, Ialoveni; Elena PORUBIN, Chișinău; Daniela MICLEUŞANU, Micleușeni, Strășeni.

37 de puncte: Mădălina BÎTCĂ (5,10,10,9,3), Nisporeni; Nadina DĂNAILĂ (5,10,10,10,2), Lozova, Strășeni; Alina JUMIR, Daniela GUȚU (5,10,10,10,2), Ulmu, Ialoveni.

36 de puncte (5,10,10,10,1): Gabriela ȘTEFAN, Mirești, Hâncești; Livia SÎRBU, Nucăreni, Telenești; Andreea TULBURE, Mirela COVALI, Nisporeni; Ecaterina HERȚA, Bardar, Ialoveni; Vladislav DRAGOMIR (5,10,10,9,2), Cetireni, Ungheni.

35 de puncte (5,10,8,10,2): Diana GABOR, Iezărenii Vechi, Sângerei; Cristian TALPIS, Vărărești, Nisporeni.

34 de puncte: Nicoleta VÎLCU (5,10,10,8,1), Ulmu, Ialoveni; Diana TAHARI (5,10,8,10,1), Mirești, Hâncești.

32 de puncte: Maria CARAGIA (5,10,8,8,1), Vărărești, Nisporeni; Livia CATAN (5,10,8,9), Susleni, Orhei.

29 de puncte: Mihaela NECULA (5,10,8,5,1), Vărărești, Nisporeni.

28 de puncte: Loredana PROFIRE (5,10,8,5), Vărărești, Nisporeni.

Din lipsă de spațiu, publicăm doar numele participanților care au acumulat minimum 28 de puncte.

Urmare din pag. 13

Cauzele dispariției sunt influență mai multor factori:

a) competiția interspecifică între specia indigenă – lupul marsupial și câinii dingo. Există totuși dubii referitoare la impactul câinelui dingo, fiindcă cele două specii nu erau în competiție directă, câinele dingo vânând ziua, iar lupul marsupial, noaptea. Lupul marsupial era, de asemenea, mai puternic, având un avantaj în cazul unei confruntări între cei doi. Studiile recente au arătat că, deși câinele dingo avea o mușcătură mai slabă, craniul său putea rezista unei presiuni mai mari, ceea ce-i permitea să atace o pradă mai mare ca lupul marsupial. Lupul marsupial era un mamifer carnivor, comparativ cu câinele dingo, cu tipul de hrănă omnivoră.

b) Vânarea intensivă cu oferirea recompenselor. În Tasmania secolului al 19-lea, el a fost etichetat drept ucigaș de oi și guvernul a încurajat vânarea sa de către fermieri.

c) Un nou studiu a confirmat că lupul marsupial avea o diversitate genetică relativ scăzută, fapt ce a contribuit la reducerea capacitatei de supraviețuire. Cercetătorii au constatat că tigrul tasmanian a avut o evoluție slabă în Australia continentală odată cu sosirea oamenilor și a câinilor dingo, din păcate, fiind vânat intensiv, ceea ce a contribuit la dispariția lui.

Punctajul acumulat de participanți la etapa a II-a:

30 de puncte (10,10,10): TamaraISTRATI, AlinaISTRATI, Lozova, Strășeni.

29 de puncte (10,10,9): Ionela JARDAN, Lozova, Strășeni.

28 de puncte: Maria JARDAN (7,9,10), Adelina JARDAN (10,10,8), Lozova, Strășeni.

19 puncte (0,10,9): Daniela MICLEUŞANU, Micleușeni, Strășeni; Elena PORUBIN, Chișinău; Andreea PANFILII, Vanesa ADAMACHI, Alexandrina BATRÎNCEA, Holercani, Dubăsari.

18 puncte: Marinela SAJIN (0,10,8), Mihaela DODI (0,9,9), Susleni, Orhei; Luminița ANTON (0,9,9), Cobani, Glodeni; Maria CÎRNAT (0,9,9), Mădălina CÎRNAT (0,10,8), Ecaterina POPUȘOI (0,9,9), Holercani, Dubăsari; Alina JUMIR (0,10,8), Ulmu, Ialoveni.

17 puncte: Alexandrina GÎLCĂ (0,9,8), Anastasia SÎRBU (0,9,8), Holercani, Dubăsari; Maria GOTONOAGA (0,9,8), Ulmu, Ialoveni; Bianca SCURTUL (0,9,8), Alina CARAMAN (0,9,8), Chișinău.

16 puncte: Ecaterina HERȚA (0,8,8), Bardar, Ialoveni; Livia CATAN (0,8,8), Susleni, Orhei; Andreea TULBURE (0,8,8), Nisporeni; Mădălina SÎRBU (0,9,7), Holercani, Dubăsari.

Din lipsă de spațiu, publicăm doar numele participanților care au acumulat minimum 16 puncte. La bilanțul general însă vom ține cont de punctajul tuturor participanților.

Rubrică susținută de Tatiana CRESTENCO,
jurist specializat în drepturile copilului

NORMATIVE SANITARE

*R*ecent am intrat cu fratele meu mai mic într-o alimentară din oraș pentru a face cumpărături. Achitând produsele, am cerut de la vânzătoare bonul de casă. Mai întâi doamna mi-a aruncat o privire stranie, după care a ridicat din umeri. Când am insistat, mi-a luat punga din mâna și, pe un ton ridicat, mi-a spus să-mi cauți alt magazin dacă nu-mi plac condițiile. Ce putem face în astfel de situații?

Andreea P., 14 ani, Călărași

Dragă Andreea, comportamentul vânzătoarei este inadmisibil. În asemenea cazuri se apeleză la Linia Fierbinte a Agenției pentru Protecția Consumatorului, 022 74 14 64, dar ești în drept să depui și o plângere pe numele proprietarului magazinului privind comportamentul vânzătoarei.

*P*unt în clasa a noua. Lângă geamul clasei noastre întotdeauna directorul găsește resturi de țigări, lăsate de către elevii din clasele mai mari, pe care i-am văzut personal fumând. De fiecare dată la cureau suntem atenționați că vom fi pedepsiți. Cum să demonstreze că eu nu am lăsat niciodată țigara în mână?

Corneliu V., 15 ani, Leova

Corneliu, nu trebuie să te îndreptățești. De fapt directorul este cel care urmează să demonstreze viuovăția elevilor odată ce le aduce învinuiri. Dacă nu are probele necesare, nu are nici dreptul moral să pedepsească elevul/elevii.

Îți recomand să studiezi *Codul de etică al cadrului didactic* (este publicat pe pagina web a Ministerului Educației), drepturile și obligațiile elevului prevăzute în Codul educației și Regulamentul intern al instituției de învățământ în care îți faci studiile și cred că vei găsi răspunsul așteptat.

*A*proape de fiecare dată văd la cantină furnici și diferiți gândaci, care mișună printre vase sau printre felile de pâine. La cine să mă adresez pentru soluționarea acestei probleme?

Romina F., 12 ani, Fălești

Dragă Romina, există niște Reguli și normative sanitaro-epidemiologice „Igiena instituțiilor de învățământ primar, gimnazial și liceal”. Conform acestora, cantinele din cadrul instituțiilor de învățământ se deschid la începutul anului școlar numai cu acordul centrelor de medicină preventivă.

Reprezentanții centrelor de medicină preventivă sunt cei care verifică starea igienei în cantină, de aceea corect ar fi să faceți o sesizare pe numele medicului-șef al Centrului de Medicină Preventivă din Fălești cu expedierea unei copii pe adresa Centrului Național de Sănătate Publică.

Nota redacției: Dacă aveți întrebări ce țin de drepturile voastre, scrieți-ne pe adresa revistei NOI.

Rubrică susținută de Constantin OLTEANU

CITIUS, ALTIUS, FORTIUS!

ETAPA a IV-a

1. Cine este Președinte al Federației de Triatlon Forță din Republica Moldova? (5 puncte)

2. Numiți clubul englez de fotbal în care a evoluat Adrian Mutu. (4 puncte)

3. Raza cercului din mijlocul terenului de fotbal este egală cu 9,15 m. Pe același teren de fotbal mai există două puncte marcate între care distanța este aceeași – 9,15 metri. Unde se află aceste puncte? (3 puncte)

Așteptăm răspunsurile voastre timp de 20 de zile de la apariția revistei.

Răspunsurile corecte la etapa I:

1. Serghei Tarnovschi.

2. Selecționata Portugaliei.

3. Portugalia, Elveția, Ungaria, Feroe, Letonia, Andora.

*A*m deschis cutia poștală a unei noi ediții a concursului *Citius, altius, fortius!*. Așa cum am presupus – foarte multe răspunsuri și foarte multe răspunsuri corecte. Înțelegem că pe lângă bagajul de cunoștințe pe care îl deține fiecare dintre voi, mai e și un calculator la îndemână, care cunoaște răspunsurile la toate întrebările, oricât de complicate ar fi acestea. După o primă etapă, avem deja un clasament, chiar dacă pe treapta de sus e cam îmbulzeală, iar treapta a treia e foarte și foarte rău populată. Marea distanță însă e în față, iar etapele care urmează vor arăta cine e mai tare, cine e mai perseverent, cine e mai deștept.

Rezultatele etapei I:

Iată și numele celor care au acumulat maximum de puncte (12 puncte):

Nadina DĂNAILĂ, Lozovă, Strășeni; Alexandrina BATRINCEA, Maria CIRNAȚ, Vasile SANDULESCO, Mădălina CIRNAȚ, Ecaterina POPUȘOI, Inga SIRBU, Holercani, Dubăsari; Alina JUMIR, Gabriela VIRTOSU, Ulmu, Ialoveni; Elena PORUBIN, Stefan COROI, Vlada FIODOROV, Chișinău; Mihaela DODI, Orhei; Emilia CIOCANU, Costuleni, Ungheni; Diana GABOR, Iezărenii Vechi, Sângerei; Andrei și Daniel MORARU, Vlad și Arina CARAUȘ, Veaceslav IGNAT, Selemet, Cimișlia; Dan MOCANU, Sătul Nou, Cimișlia; Andreea TULBURE, Ludmila VALEANU, Nisporeni; Ecaterina HERTA, Alina LUCHIȚĂ, Bardar, Ialoveni; Livia CATAN, Daniela GORGOS, Susleni, Orhei; Mărin MARINCIUC, Berezlogi, Orhei; Alexandru TARACILĂ, Cimișlia.

Răspunsurile autorilor care au acumulat 8 puncte: Maria PLUGARU, Bardar, Ialoveni; Petru BOICU, Susleni, Orhei.

Din lipsă de spațiu, publicăm doar numele participanților care au acumulat minimum 8 puncte. La bilanțul general însă vom ține cont de punctajul tuturor participanților. Vă dorim succes!

MICHAEL DOUGLAS

Acest actor celebru, la fel ca tatăl sau Kirk, m-a încântat cu filmele de aventuri de altădată *Romancing the Stone* sau *The Jewel of the Nile*, a continuat să mă uimească în *A Perfect Murder*, *The Sentinel* și *Last Vegas*. Îmi place mult cum interpretează rolurile. Dă filmului un iz de calitate, cel puțin din punctul meu de vedere. Am văzut câteva interviuri cu el și cover-story-uri despre viața lui, care m-au făcut să-l apreciez și mai mult. Tăria sa de caracter și spiritul său de luptător s-au manifestat din nou în momentul în care starul a fost diagnosticat cu cancer la gât! Când toti îl dădeau drept pierdut, el a revenit incredibil mai tare ca niciodată.

Un star de primă mărime, remarcabil producător, regizor și membru al uneia dintre cele mai celebre familii, Michael Douglas este fiul marelui om de film Kirk Douglas și al actriței de origine britanică Diana Dill. Douglas s-a născut pe 25 septembrie 1944 în New Brunswick, New Jersey.

A studiat la școala *Eaglebrook* din Deerfield, Massachusetts. În adolescență decide să devină actor împotriva dorinței tatălui său. În 1962 a lucrat ca asistent de director la *Lonely Are the Brave*. Dragostea sa pentru cinematografie îl determină să renunțe la Yale, pentru a studia drama la Uni-

versity of California în Santa Barbara. Își începe cariera în 1970 și interpretează personaje tăcute și sensibile, spre deosebire de tatăl său, care își crease o imagine de macho. Aceste lucru îi permite să își câștige o identitate și să nu mai fie catalogat doar ca „următorul Kirk Douglas”. Primul său rol important este însă cel din *The Streets of San Francisco* (1972).

În 1975, Douglas a devenit producător la Hollywood realizând filmul lui Milos Forman, *One Flew Over the Cuckoo's Nest*, în care a jucat Jack Nicholson. În 1977 se căsătorește cu Diandra Lucker, cu care are un fiu, Cameron. Căsnicia însă eșuează.

După 1980 decide să joace în comedii, iar cel mai mare succes îl are *Romancing the Stone* (1984), în care joacă alături de Kathleen Turner. Ea, Douglas și De Vito se reunesc în *The Jewel of the Nile* (1985) și în *The War of the Roses* (1989).

În 1988 și-a format propria companie de producții, numită *Stonebridge Entertainment Inc*. Apogeul carierei îl atinge în 1992, când joacă în thrillerul *Basic Instinct*.

Din 1996 are o relație cu Catherine Zeta-Jones și în 2000 se căsătoresc. Au împreună doi copii.

Ana CEAPĂ

NICO ROSBERG

Chiar dacă e Tânăr încă și mai are forță, chiar dacă a câștigat 23 de curse în Formula 1, 57 de podiumuri, 30 de pole-position și un titlu de campion mondial, Nico Rosberg se retrage din Formula 1. M-am liniștit la aflarea vestii că nu o face din cauza unui accident sau din cauza unei probleme de sănătate, așa cum s-a întâmplat cu mentorul său Michael Schumacher. Decizia asumată și motivată oarecum, sportivul o explică frumos, astfel că cititorii noștri și fanii sportivului să-l privească cu aceiași ochi și să-l aprecieze în continuare pentru ceea ce a fost Rosberg în lumea sportului. *În cei 25 de ani, unicul meu vis a fost să devin campion mondial de Formula 1. Prin muncă grea și multe sacrificii, mi-am atins obiectivul. Mi-am urcat „muntele”, iar acum sunt în vârf, a declarat pilotul, ceea ce mă face să cred că e un om care vrea să lase și altora să se bucure de succese pe care le poți avea doar ajungând în vârf de munte.* Ori, poate e genul de om care știe că faima are o limită și poate să spună *până aici*.

A început să piloteze de la vîrstă de șase ani (s-a născut pe 27 iunie 1985), practicând cartingul, pe când unii copii aveau acces la aceste mașini doar atunci când mergeau în parcurile de distractii. Sângelile fierbinte și adrenalina le-a moștenit, probabil, de la tatăl său, Keke Rosberg, cunoscutul pilot de Formula 1 care în 1982 a fost și el campion mondial. Rosberg junior a vrut să-i calce pe urme și, sus-

ținut de tatăl său, a obținut titlul de campion mondial de Formula 1, pe circuitul Yas Marina, după ce a ocupat locul al doilea în Marele Premiu al Emiratelor Arabe Unite. Astfel, tatăl și fiul devin a doua pereche din Formula 1 care câștigă titlul mondial, după britanicii Graham Hill (1968, Lotus) și Damon Hill (1996, Williams). A debutat în 2006, lucru care ne face să credem că e prea devreme să se încheie totul, iar prima victorie a obținut-o după șase ani (2012, când Michael Schumacher se retrage și Mercedes îl găsește cel mai potrivit pentru a-i ţine locul), câștigând Marele Premiu al Chinei. Între timp, până la titlul de campion mondial, s-a clasat pe locuri favorabile pentru Mercedes, dar nu cele mai dorite, nici de echipă, nici de el însuși.

Are un stil de pilotaj rapid, ceea ce îl facea, uneori, să greșească și să ii determine pe unii să îl considere mai puțin talentat decât alții sportivi de pe grilă. Însă în 2016 el a arătat constantă, inteligență și sânge-rece, calități care l-au calificat în galeria marilor piloti de Formula 1.

Nico Rosberg știe patru limbi: germană, franceză, spaniolă și italiană, datorită tatălui său care, fiind finlandez de origine, a insistat ca fiul lui să cunoască limbile de circulație internațională, considerând că îl vor ajuta în cariera pe care urma să o aibă.

Olesea CURMEI

BRICEAGUL

Afost acum aproape două decenii, a doua zi de Sfântul Andrei. Hoinăream după iepuri prin preajma Mândreștilor Noi din părțile Sângereilor. După ce am lăsat în urmă o livadă bătrână, așternută pe un deal, fără să ne dăm seama, ne-am desprins de grupul de vânători – am rămas cu actorul Mihai Volontir și cu un omulean din părțile locului, căruia toti îi ziceau badea Gheorghe. Nu ne-a prea mers cu vânătul în acea zi. Se lăsase un ger că îngehețau și căciulile pe cap, iar pe deasupra, mai suflă un vântisor de-ți tăia față. Colac peste pupază, de ceva timp ne încerca și un pui de foame, care ne apăsa tot mai în-drăzneț. Alături începea o pădure bătrână. Înțelegându-ne dintr-o privire, am înaintat vreo treizeci de pași în sânul codrului, făcându-ne anevoieios cale printre tufișuri. După ce

FATĂ-N FATĂ

CHEI UITATE

ne-am tras un pic răsuflarea, am întins fiecare mîndele pe o ciocă. Am mesit aproape în tăcere, ca, după asta, să ne facem în grabă rucsacurile, soarele scăpăta tot mai curajos. Ieșind la drum, ca din pământ a apărut o căruță, iar cel cu hârturile, un băietan glumeț, a opri brusc și după ce i-am spus încotro ținem calea, ne-am făcut semn să urcăm.

Ne îndepărtașerăm la o împușcătură de armă, când Mihai Volontir și-a dat seama că a uitat briceagul înfipt în ciocă. Tot atunci m-am ridicat în picioare să trag o fugă după el. Căruțașul încetini veselia și galopul. Actorul arătă la vijelia dezlănțuită și mă opri, zicând că până la sfârșitul sezonului de vânătoare mai dăm cu piciorul pe aici, apoi cine se bagă acum prin acele desăruri.

Briceagul, nu prea arătos, cu o singură lamă și cu plăselele întunecate, parcă făcea minuni în mâinile stăpânului: aveai impresia că singur taie hrincile de pâine; când lama lui atingea ridichea, feliile cădeau subțiri ca foaia de hârtie; ascuțind un vlăstar, îți lăsa impresia că face operă de artă; acest cuțitaș nu jupuia blana urecheaților, dar o dezbrăca ușurel... Mihai Volontir a băgat de seamă că-mi curs ochii după el și a promis că mi-l face cadou la sfârșitul sezonului de vânătoare. Tot atunci ne-a povestit că în copilărie l-a rugat de mai multe ori pe fratele său mai mare, Nicu, să-i dăruiască briceagul lui, care i s-a pus tronc la inimă, însă acesta de fiecare dată îi spunea că i-l va da atunci când va crește mai mare. A mai crescut, au mai urmat rugăminti, ca, în cele din urmă, să-i dăruiască un briceag, dar nu acela pe care îl voia.

Până la închiderea sezonului de vânătoare de atunci, n-am mai călcăt prin acele locuri. Am lăsat briceagul, după care Tânjeam și mai mult, să ierneze de unul singur cu ciotca.

Nu ne-am dus după briceagul văduvit nici în următorul sezon de vânătoare, chiar dacă am trecut o dată prin vecinătatea acelei păduri – pe neașteptate pornise o ninsoare atât de deasă, că pușcașii mai mult se auzeau decât se vedea.

Peste vreo... zece ani ne-am abătut din nou pe la acea margine de pădure de la Mândrești Noi. Actorul, cu umorul său ascuns, mă atinse ușurel cu cotul:

Hai după briceag, și-l dăruiesc... Unul dintre vânători însă a arătat spre câteva figuri, maturi și copii, ieșind din pădure cu câte o legătură de vreascuri pe umăr. Nu trebuia să fii tare isteș la minte că să-ți dai seama că briceagul poate e demult în buzunarul unuia dintre ei.

Încă peste câțiva ani iarăși am trecut prin acele împrejurimi. Mihai Volontir glumea din nou: *Mergem să luăm briceagul. Îți-am spus că și-l dau și...* I-am răspuns cu aceeași monedă: *Lasă-l, să-i mai duc dorul până în toamna următoare...* Îmi închipuiam cum briceagul făcea farmece în mâinile unui cioban sau ale unui copil, ale unui pădurar sau ale unei culegătoare de ciuperci...

După aproape două decenii, pe la o amiază, după ce fiecare dintre noi se căpătuise cu câte un

Continuare în pag. 31

Rubrică susținută de Valerie VOLONTIR

PÂRÂUL ICHEL LÂNGĂ FĂUREȘTI

IARNA-I PE DUCĂ. VESELIA-I ÎN TOI

ANUL NOU ÎN ȚĂRILE DIN ORIENT

Toată lumea, dar mai ales copiii, așteaptă cu nerăbdare sărbătorile de iarnă – Crăciunul și

Acest calendar se bazează pe mișcarea aparentă a Soarelui și este foarte exact, fiind numit și stil nou. Până la 1582, era aplicat calendarul iulian, introdus de împăratul Iulius Caesar în anul 46 î. Hr., cunoscut astăzi ca stilul vechi. Calendarul iulian nu este prea exact și de aceea decalajul dintre cele două calendare a atins 13 zile, diferență care se va păstra până în anul 2100.

Pe lângă calendarile solare menționate, în multe țări din lume se aplică în paralel și calendare tradiționale lunisolare, întemeiate pe mișcarea aparentă a Lunii și a Soarelui. Astfel, în unele țări din Asia de Sud-Est (China, Coreea, Japonia,

Cocoșul roșu sub o ramură de vișin în floare

Şoarece	1984 Pământ	1996 Apă	2008 Foc
Vacă (Bivol)	1985 Metal	1997 Lemn	2009 Pământ
Tigru	1986 Apă	1998 Foc	2010 Metal
Iepure	1987 Lemn	1999 Pământ	2011 Apă
Dragon	1988 Foc	2000 Metal	2012 Lemn
Şarpe	1989 Pământ	2001 Apă	2013 Foc
Cal	1990 Metal	2002 Lemn	2014 Pământ
Oaie (Capră)	1991 Apă	2003 Foc	2015 Metal
Maimuță	1992 Lemn	2004 Pământ	2016 Apă
Cocos	1993 Foc	2005 Metal	2017 Lemn
Câine	1994 Pământ	2006 Apă	2018 Foc

Ciclul al 78-lea al calendarului oriental

Anul Nou, cele mai frumoase sărbători ce marchează trecerea în istorie a unui an din viața fiecărui dință noi și începutul unui nou an de care se leagă multe visuri și speranțe.

În prezent, aproape toate țările de pe glob sărbătoresc Revelionul în noaptea de 31 decembrie după calendarul gregorian, introdus de Papa de la Roma Gregorius al XIII-lea în anul 1582.

Vietnam), pe lângă calendarul gregorian, funcționează un calendar în care numărarea anilor se face nu în secole, ci în cicluri de 60 de ani. Acest calendar a fost inventat în anul 2637 î. Hr. de către împăratul Huangdi și este bazat pe măsurări astronomice de precizie ale longitudinii Soarelui și fazelor Lunii. Fiecărui an din ciclu î se atribuie una din cele cinci „stihii”: pământ, metal, apă, lemn, foc; una din cinci culori: albastru-verzui, roșu, galben, alb, negru, precum și numele unuia din cele 12 animale: șoarece (șobolan), vacă (bivol), tigru, iepure, dragon, șarpe, cal, oaie (capră), maimuță, cocos, câine, porc (mistret), care se succed în această ordine.

Care este originea acestui calendar „animalist”? Din vremuri străvechi, în țările din Asia Centrală, de Est și de Sud, pe lângă Pământ, Soare și Lună, la elaborarea calendarelor se acorda o

rectificare

Urmare din pag. 28

mare importanță celei mai mari dintre planete – Jupiter, care face o rotație în jurul Soarelui în aproximativ 12 ani. Împărțind perioada de revoluție a lui Jupiter în jurul Soarelui în 12 părți egale, și atrăbuind fiecăreia din acestea numele unui animal zodiacal, s-a format calendarul cu ciclul animalist de 60 de ani împărțit în perioade de 12 ani.

În calendarul lunar oriental, data Anului Nou se calculează după fazele Lunii. Prima zi a noului an este ziua în care Luna este în fază de lună nouă și două oară după ziua solstițiului de iarnă – 21 decembrie. În calendarul gregorian aceasta este o zi între 21 ianuarie și 20 februarie.

În anul 2016, solstițiul de iarnă a avut loc la 21 decembrie. Prima lună nouă (când Luna nu e văzută noaptea pe cer, deoarece se află între Soare și Pământ) de după solstițiul a fost la 29 decembrie, iar cea de a doua lună nouă va fi la 28 ianuarie 2017. Deci,

Anul Nou oriental (inclusiv cel chinezesc) își va lua startul la 28 ianuarie 2017. Aceasta va fi anul 4715 – anul cocoșului roșu din ciclul al 78-lea care a început în 1984. Sărbătoarea Anului Nou, numită în China și *Festivalul Primăverii*, începe cu Caracterele însemnând *Festivalul Primăverii* de artificii și durează sus – în chineza tradițională 15 zile. În acest jos – în chineza simplificată an se va încheia la 11 februarie cu un festival al lanternelor.

În China există o credință populară precum că omul născut într-un anumit an capătă în mod automat un sir de calități înăscute, de care depinde destinul lui de mai departe. Oamenii născuți în anul cocoșului sunt harnici, curajoși, descurcăreți și talentați.

șoldan, am ajuns la acel lăturis de pădure seculară de la Mândrești. La propunerea cuiva ne-am lăsat înghițit de silvă, străbătând anevoios tufișurile de păducel. Nu recunoșteam locul de cândva. Vânatiorii, pe rând, câte doi-trei, își lăsau rucsacurile pe o ciotcă, pe a doua, pe a treia... Mihai Volontir, puțin abătut, îmi făcu semn cu capul să-l urmez. De data asta nu înțelegeam dacă el e glumeț sau

CĂUTĂRI. Mihai Volontir la vânătoare.

emeticlos. Bănuiam că are remușcări. Dădea hotărât ramurile la o parte, căutând cu privirea într-o parte, în alta, întorcea capul înapoi. Puteam să mă jur că acea ciotcă de mult a fost smulsă ori să prefăcut în putregai. Ori, poate, noi nu ne-am oprit la locul unde am ospătat acum douăzeci de ani...

Căț pe ce să-l calc pe actor care se oprișe pe neașteptate, dezdoindu-și spatele. Părea osenit: vârsta, boala, îl măcina și haosul din țară. S-a dat în dreptul meu, aplecându-mi capul asupra unei ciotci. Am zărit înfipt în ciotcă... un briceag vechi de când lumea. Mihai Volontir s-a lăsat într-un genunchi, smulgându-l după a doua încercare. Desfăcând palma, o plăsea și căzut. Lama era bătuță de rugină. Era briceagul la care râvnecam eu cândva. Parcă mă aflam în fața unei pagini de poveste.

L-a curățat ușor cu mănușa ca pe o bijuterie și, după câteva eforturi, lama s-a lăsat închisă. A mai tras o privire spre el și l-a dosit în rucsac. Apoi a scos din buzunar un briceag fălos, pe care, paremi-se, i-l dăruise cineva la filmările din Rusia. Așa briceag nu văzusem nicăieri – avea multe lame, tirbușon, furculiță, ac, sfredel... L-a strâns și pe acesta bine în pumn, strecându-l apoi în buzunarul meu de la scurtă.

Era în preajma Crăciunului, stil vechi, ultima zi de vânătoare în acel sezon. Acasă ne aşteptau colindătorii.

Valerie VOLONTIR
Fotografii de autor

Ştefan D. TIRON,
cercetător științific, AŞM

CARTEA ÎNVINGE DETAŞAT

Mihaela EŞANU, 15 ani, cl. a X-a, L. T. Gh. Asachi, Chișinău. În anul de învățământ 2015-2016 a înregistrat următoarele performanțe: locul I la Olimpiada Republicană de Limba și Literatura Română; locul I la Olimpiada Republicană de Științe pentru Juniori; locul I la Olimpiada Republicană de Limba Franceză; locul III la Olimpiada Republicană de Biologie; locul I la Concursul Republican Le Coing d' Or. Medalia de aur la Olimpiada Internațională de Lectură (Constanța, România).

— **L**otul olimpic național s-a întors acasă de la Olimpiada Internațională de Lectură cu o medalie de aur. Posesoarea ei ești tu...

— Nu mă așteptam la un rezultat atât de bun, chiar dacă m-am pregătit intens pentru acest concurs. Le spun *Multumesc!* părinților mei, care mi-au insuflat dragostea față de carte și de limba română încă din primii ani ai vieții mele și profesorrei mele de limba și literatura română, Ioana Savin, care a continuat să-mi cultive dorința de a cunoaște.

— **A fost o luptă pe cont propriu sau una de echipă?**

— Subiectele de la această olimpiadă sunt sarcini individuale. În să precizez că lotul olimpic al Republicii Moldova a fost unul foarte unit și atmosfera plăcută în care m-am aflat pe parcursul întregii competiții a contribuit, cu siguranță, la câștigarea medaliei de aur.

— **De unde această pasiune pentru citit?**

— Părinții mei m-au încurajat mereu să citesc și, datorită insistenței lor, am ajuns să capăt o perspectivă diferită asupra lumii. Ajungând deja la școală, nu mai aveam nevoie să-mi amintească cineva să deschid carte, deoarece această activitate devine instinctivă.

— **Care este autorul tău preferat? De ce?**

— Scriitorii preferați se schimbă mereu. Am nevoie de cineva care să mă provoace, care să-mi trezească interesul și curiozitatea față de creațiile sale. În prezent, sunt pasionată de Erich Maria Remarque și Marcel Proust.

— **Revii le vreun titlu de carte de mai multe ori?**

— De o carte bună nu mă pot plăcăsi nici după cinci lecturi. Este cazul romanului *Marele Gatsby* de F. Scott Fitzgerald. Acum citesc *Un om sfârșit* de Papini. V-o recomand și vouă, dragi cititori!

— **În familia ta se citește mult?**

— Atât părinții, cât și sora mea sunt niște cititori avizați. Nu mi-ăș putea imagina cum ar fi să supraviețuiesc, fie și o singură zi, fără cărți.

— **Cum te împărți între carte și computer?**

— Între cele două nu există o rivalitate sau o competiție echitabilă, carteă învingând detașat.

— **Ce preferi să faci în timpul liber?**

— Îmi dedic timpul liber studierii limbilor străine, sportului, mai exact tenisului, voluntariatului și, bineînțeles, lecturii, care mă definește ca om și ca rei rol nu că poate să-l descriu în cuvinte.

Pentru NOI – Daniela CODREANU

Rubrică susținută de Daniela CODREANU

LA ȚIGĂNCI. PE STRADA MÂNTULEASA. Mircea Eliade (416 p.) și MOARA CU NOROC. Ioan Slavici (320 p.). Chișinău-București, *Litera*, 2016.

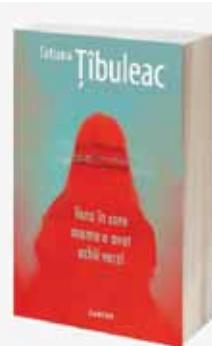
În cuvântul înainte al autorului vei afla, dragă cititorule, despre primele încercări literare ale lui Mircea Eliade, despre prima proză literară publicată și, mai apoi, despre concentrarea, aproape exclusivă asupra prozei fantastice. *La Țigănci* este „o alegorie a morții sau a trecerii spre moarte” (E. Simion).

Moara cu noroc, nuvelă psihologică, tratează consecințele pe care setea de îmbogățire le are asupra destinului uman – declinul moral și spiritual al individului. Vei simți „liniștea colibei” – o pleodie pentru viață cumpătată și liniștită, de refuz clăpăsirii unei ordini prestabilite.

VARA ÎN CARE MAMA A AVUT OCHII VERZI. Tatiana Tibuleac. Chișinău: *Cartier Rotonda*, 2016, 160 p.

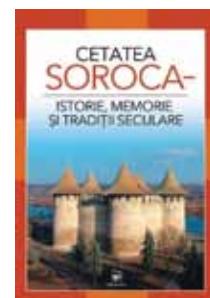
Un prim roman al autoarei lansat de curând la Chișinău bucură deja cititorii: „Cred că m-au marcat anumite chestii în această vară și carteau este rezultatul acestor lucruri pe care le-am văzut și le-am simțit în luna august. Lățmotivul cărții mele, firul acesta roșu care apare peste tot, este acest lan cu floarea-soarelui, primul lucru, care m-a făcut să încep să scrie”.

Durerea, boala, frica, speranța, dragostea – toate le găsim în istoria unei femei care își trăiește ultima vară alături de fiul ei, într-un sat din Franța, iar ochii verzi sunt de fapt poarta fiului către mamă, pe care nu a iubit-o suficient din anumite motive.

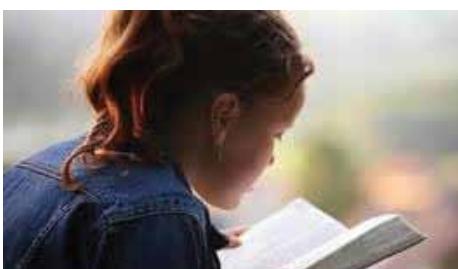
CETATEA SOROCA – ISTORIE, MEMORIE SI TRADITII SECULARE. Materialele conferinței, Soroca, 4-5 aprilie 2014. Chișinău: *ARC*, 2015, 280 p.

Sit istoric, cultural și turistic important, Cetatea Soroca trezește de-a lungul timpului interes atât pentru cercetători, cât și pentru publicul larg. Cu toate acestea, nu a avut parte de o cercetare sistematică. O primă descriere a fortăreții a fost făcută de Nicolae Costin, vizitând cetățile de pe Nistru în anul 1905. Primul studiu științific propriu-zis este realizat în anul 1914 de către acad. Al. Lăpedatu, fără a efectua și o cercetare vizuală a sitului, de unde apar unele erori de prezentare. Detalii interesante din arheologia cetății, din istoria ei fără precedent veți descoperi între aceste coperti de memorie, seria *Istoria și documente necunoscute*.

CE AŞ DA SĂ NU MAI UIT!

Printre multele lucruri care își fac loc în geanta mea, întotdeauna vei găsi o agendă mică și un pix. Le port cu mine oriunde. Și dacă îmi trebuie să rețin din grabă un număr de telefon, dacă prind din mers ceva curios pentru mine? Nu mă pot baza întotdeauna pe memorie, uneori aceasta îmi scapă de sub control. Oameni, cifre, sunete, imagini – zilnic toate își fac loc în memorie. O mare parte însă din informația pe care o filtrăm este dată uitării. Cele mai multe dintre nouătățile pe care le primim zilnic nu merită să fi înregistrate, iar creierul pune deoparte datele nefolositoare și reține numai ceea ce este important. Cu toate acestea, de multe ori memoria ne trădează când avem cea mai mare nevoie de ea. Cu siguranță, te-ai întrebat nu o singură dată de ce oare îți scapă din minte lucruri importante, de la mână până la gură ca și cum cineva le-a șters cu un burete...

memoria ne trădează când avem cea mai mare nevoie de ea. Cu siguranță, te-ai întrebat nu o singură dată de ce oare îți scapă din minte lucruri importante, de la

mână până la gură ca și cum cineva le-a șters cu un burete...

Ce aș da să nu mai uit! Te regăsești și tu aici, nu-i aşa? Pierderile de memorie și lipsa de concentrare au devenit un simptom comun în zilele noastre. Acestea apar frecvent la tinerii care trăiesc în condiții de stres. Așa se face că unul dintre cei mai mari dusmani ai memoriei este stresul. Activitățile pe care le practicăm de-a lungul zilei constituie o sursă puternică de stres, care pe termen lung ne poate afecta memoria. În situații stresante, creierul elimină un hormon, numit cortizol, care afectează hipotalamusul – zona din creier implicată în procesul de învățare. Atunci când ești stresat, creierul se blochează pentru un timp și nu-ți poți aminti lucruri pe care le știai bine înainte. Ce-i de făcut? Evident, situațiile stresante nu pot fi evitate întotdeauna. Trebuie doar să știi cum să le faci față. Bea un pahar cu apă – buna funcționare a creierului depinde de aportul de apă pe care i-l oferi. Indiferent de dispoziția pe care o ai, zâmbește cât mai des. Zâmbetul relaxează sute de mușchi și astfel elimină tensiunea din corp. Ascultă timp de 30 de secunde o melodie care te binedispune sau repetă în gând o afirmație care să te motiveze, de exemplu: *Eu sunt calm, sunt puternic.* Poți învinge stresul deconectându-te de realitatea cotidiană. Relaxează-te timp de câteva secunde cu ochii închiși și urechile astupate cu ajutorul mânărilor. În tot acest timp imaginează-ți un peisaj frumos sau amintește-ți un moment plăcut. Nu te panica și nu te izola. Poți cere ajutor – vei vedea că lucrurile nu stau într-atât de rău.

SARDINELE

In familia mea întotdeauna a existat o tradiție a peștelui. De mică am învățat să consum pește în fiecare săptămână, iar astăzi încerc să-i formezi și copilului meu această deprindere sănătoasă. Pornind de la rețetele tradiționale până la cele exotice, ideile de preparare a peștelui nu au limite. Nu știu cum se face, dar din marea varietate de pește, pentru mine, sardinele rămân să fi cea mai mare delicătesă la acest capitol. Le-am experimentat până acum în zeci de rețete culinare. Probabil m-au fascinat nu doar gustul, dar și calitățile nebănuite ale acestei specii de pește oceanic.

Deși nu au fost înzestrate cu un corp mare, sardinele sunt o minunată sursă de sănătate. Le putem consuma fără grijă – spre deosebire de pești mari, precum somonul, tonul sau rechinul, acestea nu conțin mercur. Sardinele sunt bine absorbite de organismul uman și au o mulțime de nutrienți. Proaspete sau la conservă, sardinele constituie o sursă importantă de acizi grași omega 3 și omega 6, de vitamina D și B12, de calciu și proteine. O conservă de sardine conține calciu cât două pahare de lapte. Oasele de pește sunt printre cele mai bogate în calciu și, mai ales, fosfor. Avantajul sardinelor este că acestea au oasele moi și pot fi consumate întregi. Fosforul conținut în pește se întâlnește mai rar în alimentele pe care le consumăm zilnic. Totuși o porție de sardine mâncată o dată pe săptămână asigură un aport suficient de fosfor. O importanță colosală o are și seleNIUL. Acest antioxidant ajută la buna funcționare a tiroidei și a sistemului imunitar.

În comercializare, sardinele se găsesc sub formă proaspătă, congelată, afumată și la cutie. Carnea sardinelor este fragilă și uleioasă, ideală pentru un sir de rețete delicioase. Acestea pot fi marinat, gătită la grătar sau în cuptor, trase prin făină și prăjite cu puțin ulei, servite alături de paste sau orez, adăugate în salate și pizza.

Sardinele din conserve sunt foarte delicioase, îndeosebi dacă storci pește ele o lămâie. Dacă până acum credeai că există sandvișuri doar cu carne, acum poți încerca cu îndrăzneală și unul cu sardine. Nu este nevoie de multe ingrediente – o cutie de sardine, câteva felii de pâine și ceva verdețuri. Aperitivul obținut este mult mai sănătos, dar și foarte hrănitor.

La capitolul contraindicații, sardina trebuie exclusă din regimul alimentar al persoanelor hypersensibile și alergice la produsele din pește.

ANXIETATE

Tânără își încrucișează degetele peste un genunchi. Ea se apără de loviturile adversarilor. În mod paradoxal, această atitudine este cât se poate de forțată, în ciuda zâmbetului larg și fals. Ea se închide, încrucișându-și degetele. Genunchiul drept este un simbol al agresivității pe care ea o blochează prin încrucișarea degetelor peste el.

Anxiosul o ia de două sau trei ori de la capăt încainte să formeze un număr de telefon necunoscut. La telefonul mobil, ține mâna în dreptul microfonului. Dar degetele sunt încleștate în partea de jos a aparatului.

ANCORĂRI

(Prinderi cu mâna)

Este vorba de un cod gestual reacțional atât de obișnuit, încât trece neobservat. Mâinile se ancorează pe sau în dreptul unei părți nevralgice a corpului, în funcție de situația trăită: pe glezne, pe genunchi, pe încheietură, pe antebraț, pe cot, pe ceafă etc. Cine încearcă să facă acest gest poate constata că se simte mai în largul său dacă își prinde pumnul drept decât pe cel stâng sau invers.

Prinderea încheieturilor mâinii este un gest care apără de un sentiment de insecuritate, real sau presupus. Copiii mici sunt luati întotdeauna de încheieturi, pentru a se evita o cădere sau pentru a-i aduce la ordine când se poartă urât. Noi facem acest gest de zeci de ori pe zi, fără ca măcar

să ne dăm seama. Sunt răspunsuri ale corpului la situațiile stresante. Ancorarea este un gest de protecție simbolică împotriva unei nesiguranțe reale sau presupuse, a unui sentiment de instabilitate sau a nevoii de a se apăra de o agresiune verbală.

AȘEZAT

Felul în care ne așezăm este în totdeauna una dintre mărcile personalității noastre, dar traduce și climatul mental într-un anumit moment.

Observați bustul interlocutorului când stă jos. Dacă este proiectat înainte, se teme să nu fie respins ori cenzurat. Dacă se lasă pe spate, înseamnă că are nevoie de libertate sau are tendința de retragere; dacă este înclinat către dreapta, aceasta trădează voința de a reuși; dacă este înclinat spre stânga, înseamnă că starea lui psihică este foarte instabilă.

Omul, acest animal care stă jos și se ridică doar din când în când, nu a fost cumva botezat din greșală *Homo erectus* (*Omul ridicat*) de către antropologi? Totuși, dacă facem o comparație cu triburile primitive care supraviețuiau la începutul secolului trecut, observăm că poziția așezat a omului este recentă, la scară istorică. Pe de altă parte, ea are legătură mai degrabă cu munca intelectuală decât cu cea manuală. Acest lucru ne duce la ideea că, pe cât se pare, corpul are mai mare nevoie să se așeze confortabil, cu cât e mai solicitat creierul. Cu cât gândim mai mult, cu atât gravitația îngreunează trupul.

Joseph MESSINGER
Dictionar ilustrat al gesturilor,
Editura Litera

NINSOARE ÎN SAHARA

Stirea de mai jos a uimit pe mulți dintre voi, dragi cititori: pentru prima dată în ultimii 37 de ani a nins în desertul Sahara și fulgii au ținut aproape o zi. Ultima dată când a nins în orașul Ain Sefra, numit *Poarta de la intrarea în deșert*, furtuna de zăpadă a durat numai jumătate de oră, acest fenomen ciudat având loc pe 18 februarie 1979. Sahara acoperă o mare parte a Africii de Nord și a trecut prin diverse schimbări de temperatură și umiditate de-a lungul timpului. Chiar dacă astăzi e o zonă foarte uscată, se presupune că în circa 15 000 de ani va înverzi din nou.

Printre rânduri, gândul m-a dus mult mai departe: *ai grija ce îți dorești că s-ar putea să îți se întâpte...* Oare puțini oameni ai locului, care nu au simțit niciodată delicatețea unui fulg de nea, nu s-au jucat ghiduș cu el printre palme și-au imaginat în îndepărtata lor copilărie această feerie de zile mari? Oare cătă dintre ei s-au simțit din nou copii? Oare cătă s-au bucurat pentru ai lor copii că le-a fost dat să trăiască acest miracol acum și aici?

Minunea din deșert mă duce cu gândul la ideea că toate visurile noastre ajung realitate dacă avem curajul să credem în ele și să le aştepțăm... fie și peste ani. Imaginile incredibile cu zăpada care a acoperit nisipul din desertul algerian fac înconjurul lumii și îmi taie respirația, aducându-mi aminte de o istorioară, care într-un miez de iarnă mi-a bucurat sufletul, dar și mi l-a întristat în aceeași măsură în copilăria mea îndepărtată. Era vorba despre o fetiță din vestul Africii de Sud, care îl rugă pe Moș Crăciun să-i trimită în dar fulgi. A permis fulgi la pachet. Într-un congelator. Am plâns pentru ea atunci. Iar astăzi gândul meu zboară tot acolo. Mă rog pentru fulgi. Și pentru ea. Și pentru toți copiii lumii. Căci mare mai este puterea unui fulg de nea... Fragil, dar rezistent. Să ningă!

MAZZANTI – STIL ȘI FORȚĂ

In 2002 doi tineri italieni, Luca Mazzanti și Walter Farrali, care se ocupau de proiectarea artizanală a automobilelor sportive și, respectiv, restaurarea celor de epocă, au decis să-și

unească eforturile pentru a propune idei originale de supercaruri. În acest scop au fondat, la Pontedera, un mo-

dest centru de proiectare și restaurare. În scurt timp una dintre

idei se materializează în modelul F&M, care nu a trecut neobservat.

Din 2010 partenerii decid să-și continue activitatea separat, astfel Luca Mazzanti profită de libertatea deplină în realizarea visurilor. Noua sa ofertă din 2012 a venit cu mari pretenții de exclusivitate – Mazzanti Evantra V8 a fost remarcată imediat: a făcut furori la Top Marques Monaco Show, beneficiind de o reflectare destul de elogioasă în mass-media. Si re-

numitul Muzeu de Design Toscan și-a dorit un model, ce a contribuit la popularitatea lui. Dar și cei de la Sony au contractat dreptul de a folosi modelul în unul din videojocuri. Pe lângă un design original, Evantra întrunează și performanțe tehnice impunătoare: motorul V8 de 7 l, cu potențialul de 701 c.p., asigura o accelerare de la 0 la 100 km/oră în doar 3,2 secunde. Mazzanti și-a propus să producă câte cinci exemplare anual, personalizate la limită, pentru asigurarea exclusivității.

Vara lui 2016 vine cu noul model – Evantra Millecavalli, echipat cu un V8 biturbo, de 751 c.p., iar deja în noiembrie 2016 la Salonul din Bologna este prezentat și mai potentul Evantra 771, numărul indicând ca-i-putere.

Dacă ai făcut economii suficiente din banii pentru prânzul școlar, ai putea visa în-

drăzneț să vezi în curtea casei un exemplar de unicat din vara anului 2016 contra sumei de 916 mii de euro.

Iurie SCUTARU

MARTIE

180 de ani de la nașterea lui Ion CREANGĂ, clasic al literaturii române, scriitor, povestitor, pedagog, membru de onoare al Academiei Române (post mortem) (1 mart. 1837 – 31 dec. 1889).

90 de ani de la nașterea Veronicai GARȘTEA, dirijor de cor, profesor universitar, Artistă a Poporului din Republica Moldova (9 mart. 1927 – 16 iul. 2012).

110 ani de la nașterea lui Mircea ELIADE, scriitor, filosof, istoric al religiilor, publicist (9 mart. 1907 – 22 apr. 1986).

75 de ani de la nașterea lui Aurel GUȚU, pictor și grafician de carte (13 mart. 1942).

75 de ani de la nașterea lui Mihai DOLGAN, compozitor, dirijor și instrumentist (14 mart. 1942 – 16 mart. 2008).

80 de ani de la nașterea lui Valentin RASPUTIN, scriitor și publicist rus (15 mart. 1937 – 14 mart. 2015).

60 de ani de la stingerea din viață a lui Constantin BRÂNCUȘI, sculptor român, membru post-mortem al Academiei Române (2 mart. 1876 – 16 mart. 1957).

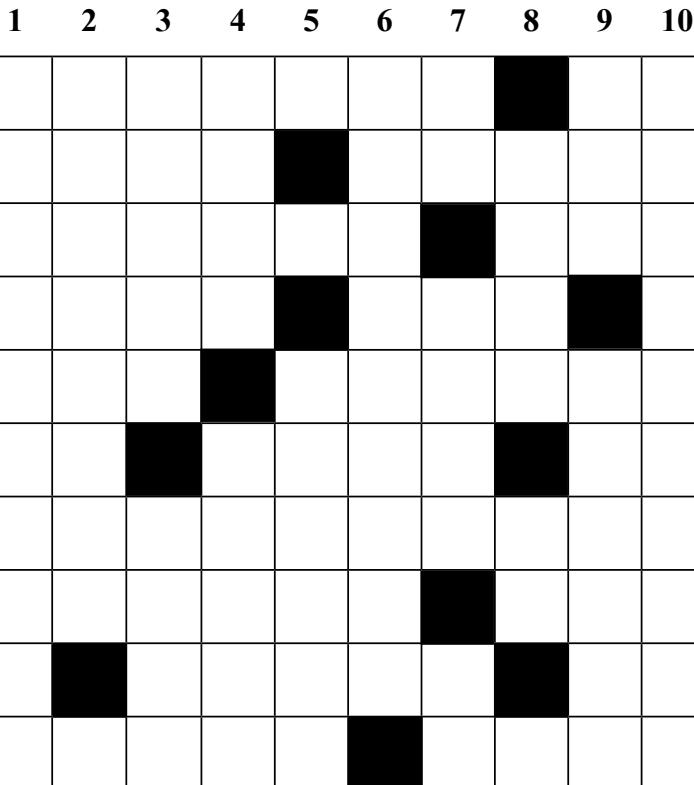
100 ani de la nașterea lui Eugeniu URECHE, actor de teatru și film, regizor, cântăreț de operă, interpret de muzică populară, pictor, sculptor, fotograf, giuvaieriu (20 mart. 1917 – 27 ian. 2005).

170 de ani de la nașterea lui Gavriil MUSICESCU, compozitor, muzicolog, dirijor de cor și pedagog român, originar din Basarabia de Sud (20 mart. 1847 – 21 dec. 1903).

75 de ani de la nașterea Anei BLANDIANA, poetă, eseistă, prozatoare și publicistă română (25 mart. 1942).

cuvinte încrucișate

ORIZONTAL: 1. Aspirații la ceva – Des e fără cap! 2. Loc încântător – Lucruri de calitate proastă. 3. Măruntiș (pl.) – Trage la nord. 4. Mesager – A cunoaște! 5. Cele! – Pe din părți (pl.). 6. Rai! – Ocupă o suprafață mare – Posed. 7. Luarea înainte. 8. Loc în fundul infernului – Se mișcă fără salturi. 9. Mitre peste cap! – Sete! 10. Grup uman – Vezi.

VERTICAL: 1. Puterea oamenilor. 2. Gușa-porumbelului. 3. Nefritic – Convoi de vagoane. 4. Suprasaturație de apă – Au căte un kilogram de apă. 5. Încuie usi. 6. Mișcări involuntare. 7. Dânsa – Se căsătorește Traian Tulnic cu Geta Puiu! – Răspunde vaca. 8. Stă legat la mijloc – Aluminiu. 9. Fetele cochetele – Rariști fără de sfârșit! 10. Impresii intime.

*L*a 9 iunie 1970, a avut loc primul joc „între cer și pământ”. Cosmonauții Nikolaev și Sevastianov, de la bordul capsulei cosmice *Soiuz 9*, au jucat contra generalului Komanin și a pilotului Gorbatko, din centrul sovietic de comandă. Partida s-a încheiat cu remiză, după șase ore.

trei variante – un răspuns

Cuvântul *soldan* înseamnă:

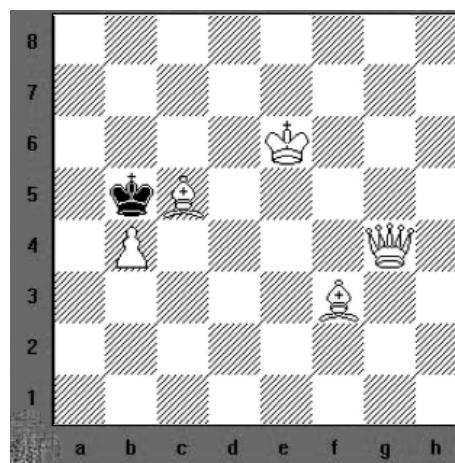
1. Iepure; 2. Copilandru; 3. Gard.

frământări de minte

Ce face iepurele când împlinește un an?

Caissa

Albul începe și dă mat în două mutări.

Răspunsurile corecte – nr. 12, 2016

cuvinte încrucișate

Urac. Cais. 7. Otarii. N. P. A. 8. Lame. Autor. 9. Anemici. Na. 10. Nir. Nitrit.

frământări de minte

Al cincilea chibrit îl suprapunem peste cel de-al patrulea, formând semnul +.

$$\text{IV} - \text{I} = \text{V}$$

Caissa

1.Dh8 Rf4. 2. Dd4X, sau 1. Dh8 Rh4 (h3, h5) Nf5X.

trei variante – un răspuns

Cuvântul *junghietură* înseamnă grumaz; jertfă.

FONDATOR:
MINISTERUL EDUCAȚIEI

NOI

Konstantin YON (JUON) (1875-1958): IARNĂ TÂRZIE

Pictor rus. A studiat la Școala de Pictură, Sculptură și Arhitectură din Moscova. În timpul călătoriilor prin Europa de Vest s-a familiarizat cu peisajele urbane ale lui Camille Pissarro și cu ale altor impresioniști, însă și-a păstrat propriul stil distinctiv. Konstantin Yon a început ca pictor impresionist de peisaje în compozitie cu note simbolistice, precum ciclul de gravuri *Facerea Lumii* pe teme din *Geneză* (1908-1912) și pictura *Noua planetă*. Ulterior, s-a jucat cu idei de peisaj liric combinat cu imitații de miniaturi Palekh și artă icoanelor. Spre sfârșitul vieții a devenit artist al realismului strict social, realizând picturi ca *Parada din Piața Roșie din 7 noiembrie 1941*.

Lucrări: FEMEI DANSÂND, INTERIOR, IARNĂ MAGICĂ, DIMINEAȚĂ ÎN MOSCOVA, ZIUA BUNEI VESTIRI, BÄRCI etc.

DIN NUMĂRUL URMĂTOR:

De vorbă cu soprana Valentina NAFORNIȚA.

Versuri de Crina SNEGUR și Nelea COGÂLNICEAN.

pagina muzelor: Bradley COOPER.

time-out: William TRUBRIDGE.

poftă bună!: FRUCTELE DRAGONULUI.

Bilanțul concursului-loterie.

para lui Nătăfleață cu Victor PAVLIUC.

O nouă rubrică cu Ștefan TODIRAȘCU: *afacerea proprie*.

Materialele cu tematică ecologică apar cu suportul financiar al Ministerului Mediului (Fondul Ecologic Național).

Fondat 1930
Serie nouă 1990

Redactor-șef:
Valerie VÖLONTIR

Valeria PRODAN
secretar responsabil

Leo BORDEIANU
redactor de secție

Olesea CURMEI
redactor artistic

Valentin GUTU
stilizator

Daniela CODREANU
corector

Alina BODROVA
contabil-șef

Ana CEAPĂ
operator

Sergiu FRUNZĂ
șofer

Comanda 2060
Formatul 60x90 1/2
Coli de tipar 5
Tiraj — 4000 ex.

WE
(in Romanian Language)
Monthly magazine for
children and teenagers

ADRESA REDACTIEI:
Revista NOI,
str. Pușkin nr. 22,
MD 2012, Chișinău
Telefoane:
022 23 31 91; 022 23 37 25;
022 23 36 45; 022 22 22 45
Fax: 022 23 31 91
E-mail: revistanoi1930@yahoo.com
Facebook.com/ Revistanoi Noi
www.revistanoi.md

Tipografia Editurii
UNIVERSUL

Înregistrată la Camera Înregistrării
de Stat pe 11.08.2008
cu nr. 1003600012713

Vă rugăm să indicați la sfârșitul
textelor, pe versoul desenelor și foto-
grafiilor, prenumele, numele, vârstă,
clasa în care învățați, adresa com-
pletă, numărul de telefon.

Indice 31239.
Prețul 15 lei

9 771857 079808 >

17002 >

ÎN CEAȚĂ

Anatol POIATĂ